Sisukord

- 2 Küljendusprogramm InDesign CC
- 3 Uus dokument
- 4 Eelistuste muutmine
- 5 Vaate suurendamine ja vähendamine
- 6 Töökeskkond
- 8 Töövahendid
- 10 Vaateviisid
- 11 Abijooned
- 12 Lehekülgede paneel
- 14 Lehekülgede numbrid
- 15 Veerised ja tulbad, paigutuse kohandamine (Adjust Layout)
- 15 Vahede (Gap) töövahend
- 16 Graafika importimine
- 18 Sobitumine (Fitting)
- 19 Pildiinfo (Captions)
- 20 Linkide paneel
- 21 Teksti toomine InDesigni faili
- 23 Tekstiraami seaded
- 24 Teksti asetamine joonele
- 25 Pildid teksti vahel
- 27 Inline ja ankrus objekt
- 28 Fontide valimine
- 29 Kirjamärgi ja lõigu omadused
- 35 OpenType omadused
- 37 Stiilid
- 40 Otsing
- 41 Eriotstarbelised märgid ja glüüfid
- 42 Tekstieditor
- 42 Joondamine
- 43 Kihtide paneel ja grupeerimine
- 44 Transformeerimine
- 45 Värvipaneelid
- 48 Sisu kogumine ja jagamine
- 48 Objekti omaduste kopeerimine pipetiga
- 49 Objekti kuju muutmine
- 50 Duplikaadid
- 51 Raamat
- 52 Sisukord
- 53 Faili salvestamine ja eksport
- 54 PDF faili kommentaaride importimine
- 55 Andmete importimine (Data merge)
- 57 Trükiettevalmistus

Küljendusprogramm InDesign CC

Küljendusprogrammis pannakse kokku tekst, fotod ja graafika, mis on loodud ja töödeldud teistes programmides. InDesign ühildub teiste Adobe programmidega, Illustratori ja Photoshopiga, siia saab importida piksel- ja vektorgraafikat ning teksti ja tabeleid Office programmidest.

Teksti importimiseks sobivad Wordi erinevad formaadid DOC, DOCX, RTF või vorminduseta tekstifail TXT. Tabeleid saab importida Exceli failist XLS või XLSX. Teksti ja tabeleid saab kopeerida ka teistest teksti- ja andmeeditoridest, näiteks Google Docsist.

Pikselgraafika imporditakse peamiselt JPG, TIFF või PSD formaadis. Photoshopi PSD formaat on kasulik, kui soovitakse importida pildifaili läbipaistva taustaga. Vektorgraafika imporditakse AI, SVG, PDF või EPS formaadis. AI salvestamisel InDesigni importimiseks on vajalik aktiveerida "Create PDF Compatible File". Ilustratorist saab vektorgraafikat InDesigni ka kopeerida, selline graafika on InDesignis muudetav.

InDesigni saab importida ka heli- (MP3), video- (MP4) ja animatsioonifaile (SVG). Alates CC2020 versioonist ei saa InDesigni importida SWF animatsioone ja FLV video faile.

- Põhjalikud ja mitmekülgsed omadused teksti vormindamiseks.
- Ühes failis võib olla mitu erineva suurusega lehekülge.
- Juhtlehed (Parent Pages) lehekülje suuruste, leheküljenumbrite jm korduvate elementide mugavaks haldamiseks.
- Algselt trükimeedia küljendamiseks, hiljem on lisatud animatsiooni ja interaktiivsuse võimalused.
- Mahuka väljaande mitme faili kokku panek raamatu failiga annab võimaluse koostada ühine sisukord, ühtlustada stiile ja lisada linke ühest failist teise.

Uus dokument

(File > New, Ctrl + N)

Kuigi kõik faili omadused on hiljem muudetavad, on siiski kasulik need uut faili alustades kohe vastavalt töö eesmärgile valida. Töö käigus saab lehekülje suurust ja lõikevaru muuta **File > Document Setup**, veeriste ja tulpade suurust **Layout > Margins and Columns** suhtlusaknast.

Save Document Preset – dokumendi seaded saab salvestada ja järgmine kord avada sama suuruse, veeriste ja tulpadega leheküljed.

Facing pages – paarislehekülgedega küljend, enamasti vajalik trükisele.

Primary Text Frame – juhtlehelt muudetav põhitekstiraam, mis kontrollib sisulehtede teksti paigutust.

Pages – lehekülgede arv failis.

Start # – mis numbriga alustada lehekülgede nummerdust. Kui alustada lehekülgede nummerdust 1. (või muust paaritust arvust), on failis enne esimest paarislehekülge üksik lehekülg. Kui alustada nummerdust paarisarvust, algab fail paarisleheküljega.

Columns – tulpade arv leheküljel.

Columns Gutter - tulpade vahekaugus, objektide vahekaugus jaotuste lisamisel (gridify).

Margins – veerised, tühi ala lehekülje serva ja sisu vahel. Jälgida ahela märki, kas määrata igast servast ühesuurused veerised või erinevad. Köiteliigist oleneb, kas sisemisse külge on vaja jätta rohkem ruumi kui väliskülge või ei.

Bleed – lõikevaru, tavaliselt 3 mm, vajalik trükise järeltöötluseks.

Slug – lõikevarust väljaspoole jääv ala, kuhu saab paigutada infot: faili nimi, värviriba vms.

New Document					×			×
() Recent	Saved	Print	Web	Mobile	_	Mobile		
SAVED BLANK DOCUM	ENT PRESETS (1)			PRESET DETAILS	$\square$	PRESET DETAILS		
A4_mm 210 x 297 mm	Û			UUS Width C 210 mm Height C 297 mm Pages 1 Start # 1	Save Document Preset Millimeters	 ✓ Margins Top 25 mm Inside 25 mm ✓ 25 mm ✓ Bleed and Slug Bleed Top ✓ 3 mm Inside 	Bottom Outside 25 mm Bottom 3 mm Outside 3 mm	i? P
				Columns Columns Margins Top Columna Margins Columna	Column Gutter	s mm Slug Top 0 mm Inside 0 mm	Bottom Outside Create	Close

Eelistuste muutmine

(Edit > Preferences)

Töö käigus selgub, mida on ühe või teise projekti jaoks eelistustes vaja muuta. Eelistuste paneeli valikute ülemises osas kuni sõnaraamatuni (Dictionary) on programmi eelstused, sõnaraamatust alates dokumendi eelistused. Kui muuta programmi eelistusi, näiteks ühikuid nii, et ühtegi dokumenti pole avatud, on edaspidi uue dokumendi avamisel ühikud samad. Mõned tavalisemad muutmist vajavad eelistused:

Туре

Use Typographer's Quotes – tollimärkide asemel kasutatakse jutumärke.

Type Tool Converts Frames to Text Frames – graafikat saab muuta tekstiraamks.

Smart Text Reflow – automaatne lehekülgede lisamine või kustutamine vastavalt teksti hulgale.

ouncidi	Туре	
Interface	Type Options	
UI Scaling	Use Typographer's Quotes	
Type	Type Tool Converts Frames to Text Frames	s
Composition	Automatically Use Correct Optical Size	
Linits & Increments	Triple Click to Select a Line	
Grids	Apply Leading to Entire Paragraphs	
Guides & Pasteboard	Adjust Spacing Automatically When Cutting	g and Pasting Words
Dictionary	Font Preview Size: Medium	
Spelling	Number of Recent Fente to Dicelary 10	
Autocorrect	Number of Recent Points to Display. 10	
Notes	Sort Recent Fonts List Alphabetically	
Track Changes		
Story Editor Display	Drag and Drop Text Editing	
Display Performance	Enable in Layout View	
File Handling	Enable in Story Editor	
Clipboard Handling		
Publish Online	Smart Text Reflow	
	Add Pages To: End of Story	
	Limit to Primary Text Frames	
	Preserve Facing-Page Spreads	
	Delete Empty Pages	
or scaling	Orgin: Spread	
Туре	Horizontal: Millimeters	~ points
Type Advanced Type	Horizontal: Millimeters Vertical: Millimeters	points points
Type Advanced Type Composition	Horizontal: Millimeters Vertical: Millimeters	points points
Type Advanced Type Composition Units & Increments Grids	Horizontal: Millimeters Vertical: Millimeters Other Units	v points
Type Advanced Type Composition Units & Increments Grids Guides & Pasteboard	Horizontal: Millimeters Vertical: Millimeters Other Units Stroke: Millimeters	v points
Type Advanced Type Composition Units & Increments Grids Guides & Pasteboard Dictionary	Horizontal: Millimeters Vertical: Millimeters Other Units Stroke: Millimeters	v points
Type Advanced Type Composition Units & Increments Grids Grids Grids & Pastaboard Dictionary Spelling	Horizontal: Millimeters Vertical: Millimeters Other Units Stroke: Millimeters Point/Pica Size	v points
Type Advanced Type Composition Units & Increments Grids Guides & Pasteboard Dictionary Spelling Autocorrect	Horizontal: Millimeters Vertical: Millimeters Other Units Stroke: Millimeters Point/Pica Size Points/Inch: PostScript (72 pts	y/inch)
Type Advanced Type Composition Units & Increments Grids Guides & Pasteboard Dictionary Spelling Autocorrect Notes Type Composition	Horizontal: Millimeters Vertical: Millimeters Other Units Stroke: Millimeters Point/Pica Size Points/Inch: PostScript (72 pts	s/inch)
Type Advanced Type Composition Units & Increments Grids Guides & Pasteboard Dictionary Spelling Autocorrect Notes Track Changes Story Editor Display	Horizontal: Millimeters Vertical: Millimeters Other Units Stroke: Millimeters Point/Pica Size Points/Inch: PostScript (72 pts Keyboard Increments	s/inch)
Type Advanced Type Composition Units & Increments Grids Guides & Pasteboard Dictionary Spelling Autocorrect Notes Track Changes Story Editor Display Display Performance	Horizontal: Millimeters Vertical: Millimeters Other Units Stroke: Millimeters Point/Pica Size Points/Inch: PostScript (72 pts Keyboard Increments Cursor Key: 0.1 mm Ba	s/inch)
Type Advanced Type Composition Units & Increments Grids Guides & Pasteboard Dictionary Spelling Autocorrect Notes Track Changes Story Editor Display Display Performance Appearance of Black	Horizontal: Millimeters Vertical: Millimeters Other Units Stroke: Millimeters Point/Pica Size Points/Inch: PostScript (72 pts Keyboard Increments Cursor Key: 0.1 mm Ba Size/Leading: 1 pt Kemir	s/inch)
Type Advanced Type Composition Units & Increments Grids Guides & Pasteboard Dictionary Spelling Autocorrect Notes Track Changes Story Editor Display Display Performance Appearance of Black File Handling	Horizontal: Millimeters Vertical: Millimeters Other Units Stroke: Millimeters Point/Pica Size Points/Inch: PostScript (72 pts Keyboard Increments Cursor Key: 0.1 mm Ba Size/Leading: 1 pt Kemin	s/inch)
Type Advanced Type Composition Units & Increments Grids Guides & Pasteboard Dictionary Spelling Autocorrect Notes Track Changes Story Editor Display Display Performance Appearance of Black File Handling Clipboard Handling	Horizontal: Millimeters Vertical: Millimeters Other Units Stroke: Millimeters Point/Pica Size Points/Inch: PostScript (72 pts Keyboard Increments Cursor Key: 0.1 mm Ba Size/Leading: 1 pt Kemin	s/inch)
Type Advanced Type Composition Units & Increments Grids Guides & Pasteboard Dictionary Spelling Autocorrect Notes Track Changes Story Editor Display Display Performance Appearance of Black File Handling Clipboard Handling Publish Online	Horizontal: Millimeters Vertical: Millimeters Other Units Stroke: Millimeters Point/Pica Size Points/Inch: PostScript (72 pts Keyboard Increments Cursor Key: 0.1 mm Ba Size/Leading: 1 pt Kemin	s/inch)
Type Advanced Type Composition Units & Increments Grids Guides & Pasteboard Dictionary Spelling Autocorrect Notes Track Changes Story Editor Display Display Performance Appearance of Black File Handling Publish Online	Horizontal: Millimeters Vertical: Millimeters Other Units Stroke: Millimeters Point/Pica Size Points/Inch: PostScript (72 pts Keyboard Increments Cursor Key: 0.1 mm Ba Size/Leading: 1 pt Kemin	s/inch)
Type Advanced Type Composition Units & Increments Grids Guides & Pasteboard Dictionary Spelling Autocorrect Notes Track Changes Story Editor Display Display Performance Appearance of Black File Handling Publish Online	Horizontal: Millimeters Vertical: Millimeters Other Units Stroke: Millimeters Point/Pica Size Points/Inch: PostScript (72 pts Keyboard Increments Cursor Key: 0.1 mm Ba Size/Leading: 1 pt Kemin	s/inch)
Type Advanced Type Composition Units & Increments Grids Guides & Pasteboard Dictionary Spelling Autocorrect Notes Track Changes Story Editor Display Display Performance Appearance of Black File Handling Clipboard Handling Publish Online	Horizontal: Millimeters Vertical: Millimeters Other Units Stroke: Millimeters Point/Pica Size Points/Inch: PostScript (72 pts Keyboard Increments Cursor Key: 0.1 mm Ba Size/Leading: 1 pt Kemir	s/inch)
Type Advanced Type Composition Units & Increments Grids Guides & Pasteboard Dictionary Spelling Autocorrect Notes Track Changes Story Editor Display Display Performance Appearance of Black File Handling Clipboard Handling Publish Online	Horizontal: Millimeters Vertical: Millimeters Other Units Stroke: Millimeters Point/Pica Size Points/Inch: PostScript (72 pts Keyboard Increments Cursor Key: 0.1 mm Ba Size/Leading: 1 pt Kemin	s/inch)
Type Advanced Type Composition Units & Increments Grids Guides & Pasteboard Dictionary Spelling Autocorrect Notes Track Changes Story Editor Display Display Performance Appearance of Black File Handling Publish Online	Horizontal: Millimeters Vertical: Millimeters Other Units Stroke: Millimeters Point/Pica Size Points/Inch: PostScript (72 pts Keyboard Increments Cursor Key: 0.1 mm Ba Size/Leading: 1 pt Kemin	s/inch)

Units & Increments

Ruler Units – joonlaua mõõtühikute muutmisega muutuvad enamus failis kasutatavad mõõtühikud. Samuti saab muuta mõõtühikuid joonlaual parema hiire klikiga avanevast menüüst. Eraldi saab muuta joone mõõtühikuid.

Origin – kus asub joonlaua nullpunkt.

Keyboard Increments – kui suur on muutus nooleklahvil klikates.

Dictionary

Language – dokumendi peamine keel. Õigekirjareeglite ja poolituste toimimiseks on vaja määrata keel ka lõigustiilile.

Hyphenation, Spelling – poolitused ja õigekirjakontroll. Hunspell sõnaraamatud on vabavara (Libre Office, Firefox) jaoks välja töötatud õigekirjakontrolli sõnastikud, mis on lisatud ka InDesigile.

Double Quotes – valida keele jaoks sobiv jutumärkide kuju.

General	Dictionary
Interface	
UI Scaling	Language: Estonian
Туре	C:\Userow\Adobe\Linguistics\UserDictionaries\Adobe Custom Dictionary\et_EE
Advanced Type	
Composition	
Units & Increments	
Grids	∞ 🖣 + −
Guides & Pasteboard	Hyphenation: Hunspell
Dictionary	Spalling: Hunspall
Spelling	Spennig. Hunspen
Autocorrect	Double Quotes:
Notes	Single Quotes: 🐃 🔍
Track Changes	Hunspell Info Find Hunspell dictionaries at Adobe.com
Story Editor Display	
Display Performance	Understan Describers
Appearance of Black	Hyprienation Exceptions
File Handling	Compose Using: User Dictionary and Document
Clipboard Handling	
Publish Online	User Dictionary
	Recompose All Stories When Modified
references	
General	Clipboard Handling
Interface	Clipboard
UI Scaling	Prefer PDF When Pasting
Туре	Copy PDF to Clipboard
Advanced Type	Preserve PDF Data at Ouit
Composition	
Units & Increments	
Grids	when Pasting Text and Tables from Other Applications
Guides & Pasteboard	Paste:
Dictionary	 All Information (Index Markers, Swatches, Styles, etc.)
Spelling	Text Only
Autocorrect	
Notes	
Track Changes	
Story Editor Display	
Display Performance	
Appearance of Black	
File Handling	
Clipboard Handling	
Publish Online	

Clipboard Handling

When Pasting Text and Tables from Other Applications – kopeerides teksti näiteks Wordist, on mõnikord vaja säilitada teksti vormindus, mõnikord on kasulikum vormindusest loobuda ja kopeerida ainult tekst, "Text Only".

Vaate suurendamine ja vähendamine

- Topeltklikk käe töövahendil suurendab lehekülje kogu akna suuruseks (kiirvalik Ctrl+0).
- Laotuse (spread) suurendamine akna suuruseks Ctrl+Alt+0.
- Topeltklikk luubil (Zoom Tool, Z) annab lehekülje suurenduse 100% (kiirvalik Ctrl+1).
- Luubiga klikkamine suurendab, Alt + klikk vähendab. Ctrl + suurendab, Ctrl vähendab.
- Vedades luubiga akna mõnel kohal dokumendis, suurendatakse välja valitud ala.

Töökeskkond

1. Menüüriba (Application Bar) Sellest keerulisest rippmenüüdega struktuurist leiab enamuse, mida programm võimaldab. Kui mõni menüü valiku punkt ei ole aktiivne, siis valitud objektiga pole see töövõte võimalik. Kui menüüpunkti taga on nool, siis jätkub sealt alamenüü.

Kiirem kui otsida käsklusi programmi menüüst on leida vajalik valitud objektil parema hiireklahvi klikiga avanevast menüüst. See on kontekstmenüü (context menu) ja näitab konkreetse objektiga võimalikke tegevusi.

2. Suurenduste ja vaadete muutmise valikud.

3. Töökeskkonna valik (Workspace Switcher). Adobe programmides on vastavalt töö eesmärgile erinevate paneeligruppidega töökeskkondi. Tavalisem töökeskkond alustades on **Essentials.** Programmi kasutamise käigus saab aru, milliseid vahendeid ja paneele on sagedamini vaja ning selle järgi saab neid sulgeda, lisada ja ümber grupeerida. Mida käepärasem on keskkond, seda vähem kulub aega õige vahendi leidmisele. Kui vajalikud paneelid kogemata sulgeda, saab valida uuesti näiteks "Reset Essentials", mis taastab algse keskkonna.

4., 5. Kontrollpaneel (Control, 4) ja omaduste paneel (Properties, 5). Alates CC 2019 versioonist on kontrollpaneel vaikimisi peidetud ja asendatud omaduste (Properties) paneeliga. Nende paneelide sisu muutub vastavalt valitud objektile, mille olulisimad omadused on leitavad ja muudetavad. Paneelidel on lingid lisapaneelidele avamiseks ja täpsemateks seadeteks. Asukohaga tööväljal paremal ja suuremal pinnal peaks omaduste paneel olema mugavam kasutada. Kontrollpaneeli saab avada Window valikust. Omaduste paneel on kasulikum algajatele, kes ei oska veel orienteeruda InDesigni paneelide kõigis võimalustes.

Kui midagi ei ole valitud, on paneelidel enam kasutatavad dokumendi ja vaate seaded. Kontrollpaneeli paremast nurgast avaneb menüü, kust saab valida, millised omadused on sellel nähtavad ja millised mitte.

6. Joonlaud (Ruler) on vajalik täpsete suuruste jälgimiseks, ilmub ja kaob kiirvalikuga Ctrl + R. Kiireim võimalus muuta mõõtühikuid on parema hiire klikiga joonlaualt avanevat menüüst. **Abijoonte** tekitamine on lihtsaim neid joonlauast välja tõmmates.

7. Töövahendid (Tools) vt lk 8.

8. Käesoleva lehekülje number ja lehekülgede vahel liikumine.

9. Probleemide tuvastamine (Preflight)

10. Vaate jagamine (Split Layout View)

11. Kõik paneelid on leitavad Window menüüst.

Paneeli saab lükata nii väikseks, et on näha ainult ikoon. Paneelid asuvad "dokis" (sildunud, kai ääres). Ühes dokis saab olla korraga avatud kas kogu dokk (võtab palju ruumi) või üks paneel, kuid võib luua mitu dokki või jätta paneelid töölauale "ujuvaks" (floating).

Paneelidel on üleval paremas nurgas menüü, kus on tegevused, mida programmi peamenüüst ei leia. (Menüü ikoon on näha, kui paneel on avatud). Iga uue paneeli avamisel on kasulik üle vaadata, mida selle abil teha saab.

Kõiki paneele saab korraga peita ja jälle nähtavaks muuta **Tab** klahviga.

Töötades saab aru, milliseid paneele on vaja pidevalt – mida on mõtet hoida paremal paneelialal "dokis" ja milliseid mitte. Kui on organiseeritud projekti jaoks mugavam töökeskkond, saab selle salvestada töökeskkondade menüüst kui **New Workspace**.

12. Lehekülg on töölaual märgitud mustade joontega. Punane joon väljaspool lehekülge märgib lõikevaru, magentapunane joon märgib leheküljel veeriseid ja violetne tulpi.

Töövahendid

Töövahendite riba (Tools) on vaikimisi töölaua vasakus servas. Riba võib muuta horisontaalseks või kahetulbaliseks. Vahendid on grupeeritud kasutuse järgi. Kui vahendi ikooni all paremas nurgas on must nool, on seal menüü sarnaste töövahenditega. Igal töövahendil on kiirvalik, mida näeb kui hoida kursorit veidi aega töövahendi ikoonil.

Saab luua oma kiirvalikuid, sest näiteks teksti töötlemise ajal ei saa kasutada kõiki kiirvalikuid. (Edit > Keyboard Shortcuts). **Hüppega kiirvalikud** (Spring-Loaded Shortcut) – kasutada töövahendit kiirvaliku klahvi vabastamata. Kui vabastada kiirvaliku klahv, saab tagasi eelmise töövahendi.

1. grupp – valiku töövahendid

- 1. Valik (Selection) terve objekti valimiseks, liigutamiseks, muutmiseks. Topeltklikk töövahendi ikoonil avab objekti asukoha muutmise (Move) suhtlusakna. Kiirvalik **V, Escape**
- 2. Otsevalik (Direct Selection) üksikute punktide või grupist üksikute objektide valimiseks ja muutmiseks. Topeltklikk töövahendi ikoonil avab objekti asukoha muutmise (Move) suhtlusakna. **A**
- 3. Lehekülje valimiseks ja muutmiseks Shift+P
- 4. Objektide vahe (Gap) nihutamiseks U
- 5. Sisu koguja ja asetaja (Content Collector, Content Placer) B

2. grupp – joonistamise ja teksti töövahendid

- 6. Teksti sisestamiseks või tekstiraami loomiseks T, joonel asuv tekst Shift+T
- 7. Joon \,,topeltklikk töövahendi ikoonil avab joone paneeli.
- 8. Sulepea (Pen) vektorobjektide (Bezier kõverad) joonistamiseks ja muutmiseks. P
- 9. Pliiats (Pencil) vabakäejoonistusteks ja kustutamiseks. N Topeltklikk töövahendi ikoonil avab seadete paneeli.
- 10. Nelinurkne, ovaalne või hulknurkne raam (Frame), kuhu sisse paigutatakse tekst, pildid või objektide grupp. Vaikimisi ilma värvi ja jooneta, nähtamatu objekt. F Klikk töövahendiga avab suhtlusakna, kus saab määrata raami täpsed mõõdud.
- 11. Nelinurk M, ovaal L, hulknurk. Klikk töövahendiga avab suhtlusakna kujundi täpsete mõõtude valimiseks.

3. grupp – transformeerimise töövahendid

- 12. Käärid joone või kujundi lõikamiseks klikates ümbrisjoonel. C
- 13. Vabakäeline transformeerimine **E**, keeramine **R**, skaleerimine **S** ja kallutamine **O**. Alt+klikk töövahendiga avab transform suhtlusakna.
- 14. Värvisulatuse suuna määramiseks (Gradient Swatch). **G** Topeltklikk töövahendi ikoonil avab gradient paneeli.
- 15. Sulatus värvist läbipaistvaks (Gradient Feather). **Shift+G** Topeltklikk töövahendi ikoonil avab efektide paneeli.

4. grupp – navigeerimine, märkused ja omaduste kopeerimine

- 16. Märkuse lisamine teksti.
- 17. Pipett omaduste, värvide valimiseks ja kopeerimiseks I, värvipaleti pipett **Shift+I** ja mõõdulint **K**.
- 18. Käsi lehekülje nihutamiseks. **H, Spacebar** Topeltklikk töövahendil suurendab lehekülje kogu akna suuruseks.
- 19. Luup suurendamiseks ja vähendamiseks. **Z** Topeltklikk töövahendil suurendab lehekülje vaate 100%.

5. Lisaikoonid

- 20. Vahetada sisu või joone värvi muutmise vahel X, vaikimisi värvide taastamine D.
- 21. Vahetada teksti või tekstiraami värvi muutmise vahel.
- 22. Lisada värv või värviüleminek.
- 23. Vaate seaded
  - 24. Dokumendi vaateviisi valik.

Õppige selgeks ja kasutage kiirvalikuid:

- töötate kiiremini;
- tööprogrammi teistes versioonides võivad menüüd muutuda ja kulub aega, et leida vajalik – kiirvalikud jäävad enamasti samaks;
- osa kiirvalikutest on kasutatavad paljudes programmides ja nende valdamine kiirendab tööd teisteski programmides.

Vaateviisid

Vaateviisi saab valida kas töövahendite paneeli viimasest ikoonist või View > Screen Mode menüüvalikust. Tavalise vaate (**Normal**) ja eelvaate (ilma abijoonte ja objekti ümbrisjoonteta, **Preview**) vahel saab vahetada kiirvalikuga **W**. Esitlusvaate (**Presentation**) kiirvalik on **Shift+W**. Esitlusvaatel saab vahetada taustavärvi kiirvalikutega G, W ja B.

Vaikimisi kuvatakse InDesigni failis imporditud graafikat madala resolutsiooniga (View > Display Performance > **Typical Display**). Selleks, et näha graafikat parema resolutsiooniga, asendada View menüüst Typical Display **High Quality Display**ga (High Quality Display muudab töö suure failiga aeglasemaks).

Servad ja **abijooned** segavad mõnikord tulemuse kontrollimist, need saab peita menüü valikutest View > Extras > Hide Frame Edges ja View > Grids & Guides > Hide Guides.

Ekraanivaate pööramine on vajalik, kui mõnel leheküljel on sisu teistpidi. Vaate pööramiseks lehekülgede paneelilt valida lehekülg ja kontekst- või paneeli menüüst valida Page Attributes > Rotate Spread View. Pööratakse ainult vaadet, printimisel on lehekülg õiges suunas. Väiksed pööramise nooled lehekülje ikooni kõrval näitavad, et vaadet on pööratud. Neil nooltel klikates saab lehekülje tagasi algsesse vaatesse (Clear Rotation).

Jagatud akent saab kasutada võrdlevate vaadete jaoks. (**Split Window** ikoon töölaua all paremas nurgas või Window > Arrange > New Window). Objekte saab seejuures kopeerida, tõstes neid ühest aknast teise.

Kui on avatud mitu dokumenti, saab dokumendiakende paigutust muuta Window > Arrange menüüst.

View > Overprint Preview. Ületrüki vaade on trükise tehniliseks kontrolliks.

Pages Layers Links

10 Pages in 10 Sprea

Abijooned

Abijooni (Guides) saab lisada nii juhtlehel kui igale sisulehele eraldi. Veergude ja ridade abijooni saab lisada menüüvalikust **Layout** > **Create Guides...** Üksikute abioonte lisamiseks tõmmatakse need välja joonlauast. Joonlaud tekib View > Show Rulers, **Ctrl+R**. Tõmmates abijoone lehekülje kohal, asetub see ühele lehele; tõmmates töövälja kohal, asetub abijoon kogu laotusele (spread). Lehekülje kohal abijoont tõmmates ja Ctrl hoides asetub abijoon kogu laotusele. Shift hoides saab abijoone, mis asub täpselt joonlaua ühikul. Abijooni saab lisada ka topeltklikiga joonlaual, abijoon tekib klikkamise kohal.

Abijooni saab valida ja muuta nende asukohta kontrollpaneelilt, saab nihutada mitut abijoont korraga või kopeerida neid teisele lehele nagu iga teist objekti. Abijooni saab kustutada ükshaaval või kõiki korraga – kui üks abijoon on valitud, klikata sellel parema hiire klahviga ja valida menüüst **Delete All Guides on Spread**.

Abijoonte lukustamiseks või lukust lahti saamiseks on menüüvalik **View > Grids and Guides > Lock Guides. View > Grids and Guides > Snap to Guides** on mõnikord kasulik omadus, teinekord aga parem välja lülitada. Ctrl klahvi hoides saab "napsamise" (snap) ajutiselt välja lülitada.

Lehekülgede paneel

Lehekülgede paneel on jagatud kaheks, üks osa juhtlehtedele (1), teine sisulehtedele (2). Vaikimisi asuvad juhtlehed paneeli ülemises osas. Lehekülgede asetust ja vaate suurusi saab muuta paneeli seadetest (Panel Options). Paneeli all on lehekülje suuruse muutmise (3), uue lehekülje lisamise (4) ja kustutamise (5) ikoonid.

nel Options		• Pages	Layers			»
Pages Size: Large	Ок Cancel	[None] A-Parent			1	
Parents Size: Large			2 2 6	3 7	4	2
Panel Layout Pages on Top Parents on Top Resize: Parents Fixed		1 Parent			<u>م</u> م	□ = 4 5

Juhtlehed (Parent Pages) on vajalikud, kui on palju korduvate elementidega lehekülgi: saab määrata lehekülje numbri asukoha või panna peatüki pealkirja korduma igale lehele, lisada abijooned. Vaikimisi nimetatakse juhtled A, B, ... -Parent. Juhtlehe nime muutmiseks valida leht ja seejärel paneeli menüüst **Parent Options for "A-Parent".** Uue juhtlehe saab luua paneeli menüüst kas olemasolevat dubleerides või valides **New Parent...**

Sisulehed põhinevad juhtlehel, st paljudel lehekülgedel korduvad elemendid asuvad juhtlehel, sisulehele neid ei panda. Juhtlehed määravad lehekülje suuruse, kui failis on mitme erineva suurusega lehekülgi. Samuti võib üks juhtleht põhineda teisel juhtlehel.

www.lynda.com/InCopy-tutorials/Using-Parent-pages/179050/363390-4.html www.lynda.com/InDesign-tutorials/Creating-applying-Parent-pages/756295/805710-4.html

Juhtlehe määramiseks sisulehele:

- Drag and Drop haarates juhtlehest ja vedades selle sisulehele.
- Valides lehekülje paneelil leheküljed ja seejärel paneeli või kontekstmenüüst **Apply Parent to Pages...**

Sisulehe ikoonil on näidatud selle **juhtlehe eesliide** (prefix). Sisulehel näidatakse juhtlehe objekte punktiirjoonega ümbritsetult, üldjuhul neid ei saa sisulehel muuta.

Overriding Parent Page Elements – juhtlehe objektide muutmine erandina konkreetse sisulehekülje jaoks. Kui üht lehekülge on vaja veidi muuta, loomata uut juhtlehte, valida Ctrl+Shift, klikata vajalikul objektil ja see muudetakse sisulehekülje objektiks. Võtet on mõistlik kasutada ainult mõnel üksikul juhul. Vastupidiseks tegevuseks valida juhtlehelt eraldatud objekt ja lehekülgede paneeli menüüst Parent Pages > Remove Selected Local Overrides taastab juhtlehe objekti. Kui midagi pole valitud, siis Remove All Local Overrides.

Lehekülgede lisamine, järjekorra muutmine ja kustutamine lehekülgede paneelil:

 Valida kas lehekülje kontekst- või lehekülgede paneeli menüüst "Insert Pages…". Avanevas suhtlusaknas saab valida lisatavate lehtede arvu, milliste lehekülgede vahele uued leheküljed paigutatakse ja nende juhtlehe.

ert Pages					
Pages:	1				ОК
Insert:	After Page	~	\$ 11	$\sim$	Cancal
Parent:	A-Parent	~			Cancer

- Klikates uue lehekülje ikoonil paneeli all tekib uus tühi lehekülg aktiivse lehekülje järele. Alt+klikk uue lehe ikoonil avab "Insert Pages" suhtlusakna.
- Lehekülgi saab dubleerida Alt klahvi hoides ja samaaegselt lehekülge paneeli aknas uude asukohta vedades.
- Ühe või mitu valitud lehekülge vedada uue lehekülje ikoonile. Nii tekivad valitud lehtedest koopiad, mis asetuvad failis kõige lõppu.
- Lehekülgede järjekorra muutmiseks on menüüvalik "Move Pages...". Lihtsam on järjekorda muuta lehekülgi paneelil teise asukohta vedades. Vaikimisi hoiavad paarisleheküljed kaheleheküljelist laotust. Kui aga küljendisse on vaja tekitada voldiklehekülgi või paarislehekülgede vahele üksikuid, tuleb deaktiveerida lehekülgede paneeli menüü valikud Allow Document Pages to Shuffle või Allow Selected Spread to Shuffle.
- "Move Pages" suhtlusaknast saab lehekülje koos sisuga tõsta ka teise dokumenti, mis on samaaegselt avatud.
- Kustutamiseks valida üks või mitu lehekülge ja klikata prügikasti ikoonil või vajutada Delite klahvi.

Move Pages:	4	~			ОК
Destination:	After Page	~	01	~	Cancel
Move to:	ID.indd	~	ו		

Lehekülje suuruse muutmine

- Kõiki lehti korraga saab muuta File > Document Setup suhtlusaknast.
- Ühe lehe suurust saab muuta, valides lehe lehekülje töövahendiga ja määrates uue suuruse kontroll- või omaduste paneelil. Enne muutmist kontrollida, kus asub alguspunkt (Reference Point – must punkt üheksaruudulisel ikoonil). Alguspunkti tuleb jälgida igasuguse mõõtude või asukoha muutmise puhul. Punkt, mis on märgitud mustaga, jääb paigale.

	X: 0 Y: 0	mm N	W: 🗘 Z:	10 mm 97 mm	A4			Liquid Page R Off	ule:	~	Objects Mo	we with Page er Page Overlay
»	*ID_CC.ind	dd @ 150% ×	*1	D.indd @	100% [Conve	erted] ×	30	40 50	60	70	80	90
			10				30	40 50				90

• Mitme valitud lehe suurust saab muuta lehekülgede paneeli lehekülgede suuruse muutmise ikooni (Edit Page Size) menüüst.

Lehekülgede numbrid

Lehekülje numbri lisamine kõigile lehekülgedele juhtlehel.

Lehekülje numbri jaoks on kõigepealt vajalik vedada teksti töövahendiga tekstiraam ning siis valida menüüst **Text > Insert Special Character > Markers > Current Page Number.** Juhtlehel ei näe lehekülje numbrit, vaid juhtlehe prefixit, lehekülje numbrid ilmuvad sisulehtedele.

Raamat vm dokument algab kaane või tiitellehega. Paarislehekülgedega InDesigni failis on esimene lehekülg üksik parempoolne leht (nagu suletud kaas), siis järgneb paarislehekülg. Uut dokumenti ei pea alustama leheküljenumbriga 1. Mitmesajaleheline väljaanne on mitmes dokumendis ja siis võib olla vajalik alustada loendamist teisiti. Kui on vaja, et dokument algaks

kohe paarislehega, alustada uus dokument leheküljenumbriga 2 (või muu paarisnumbriga).

Ühe dokumendi sees võib olla mitu nummerdust. Alustamaks loendamist ühe dokumendi sees teist korda, tuleb lehekülgede paneelil valida kõigepealt vajalik lehekülg. **Layout** või lehekülje kontekstmenüüst valida **Numbering & Section Options...** Suhtlusaknas märkida, mis numbriga alustada uut loendamist (Section). Uue loendamise algus on märgitud lehekülje ikooni kohale musta nooleotsana, millel klikates saab suhtlusakna uuesti avada. Eemaldades linnukese **Start Section** eest, taastub algne nummerdus.

Kui mitu faili on raamatu failiga (Book, vt lk 51) üheks väljaandeks kogutud, siis **automaatne lehekülje nummerdus** (Automatic Page Numbering) määrab lehekülje numbrid vastavalt failide järjestusele raamatus.

Peatükkide loendamine. Tekstiraami saab lisada muutujaid (Type > Text Variables > Insert Variable) ning nii tekitada tekstiraami automaatselt peatükkide numbrid.

Failis ühelt lehelt teisele saab liikuda lehekülje paneelil vajalikul lehel topeltklikiga või töövälja all oleva lehekülje numbri või noolte abil.

Absoluutne lehekülje numeratsioon. Kui dokumendi leheküljed ei ole nummerdatud alates ühest, siis failis viiendale leheküljele jõudmiseks sisestada lehekülje numbri väljale +5.

Veerised ja tulbad, paigutuse kohandamine (Adjust Layout)

Lehekülje ja veeriste suuruse või formaadi muutmisega samaaegselt saab muuta ka sisu paigutust. **File > Adjust Layout** seadetest saab valida, kas koos lehekülje suurusega muutuvad proportsionaalselt nii veerised kui teksti suurus. Teksti suuruse muutuse saab piirata minimaalse ja maksimaalse punktisuurusega.

Nempore prem	Adjust Layout Page Size: A4 Width: © 297 mm Heidht: © 210 mm	
	Margins Auto adjust margins to page size changes Top: © 20 mm Better: © 20 mm Better: © 20 mm	Nempore prem
An one sprengter at call for the strength of t	Bileed Options Adjust Epint Size Of Size Limits	Con care integrated of definition enclosed on the factor of the factor o
Build altergeness context table are repeat to the second s	Mig: 0 8 pt V Mag: 72 pt V Adjust Locked Content	which is easily, automation or any physical program and physical and physical physic
mons wie ili fijvestit perform fogtis mysis. qu'are cheid insum malo cer starit, for Epellacents ne ene avtenol aptaten appro endent rapits arapie et, que proctue milorer endent rapits arapie et, que proctue milorer		

Veeriste ja tulpade suuruse muutmiseks valida kõigepealt muutmist vajavad leheküljed lehekülgede paneelilt. Seejärel valida menüüst **Layout > Margins and Columns**. Kui muutust on vaja paljudel lehekülgedel korraga, siis on kasulik see teha

juhtlehel (Parent Page).

Adjust Layout. Kui see valik on aktiivne, siis koos veeriste ja tulpade abijoonte muutmisega nihutatakse ka nendega joondatud objekte. Muutuvad need objektid, mis puutuvad vastu abijooni.

https://helpx.adobe.com/indesign/using/adjust-layout.html

Margins			(0)
Top: 🗘 20 mm	a Le	ft: 🗘 20 mm	
Bottom: 🗘 20 mm	Rig	ht: 🗘 20 mm	Call
			Previe
Number: 🗘 1	GL	itter: 🗘 6 mm	1
Adjust Font Size			
Set Font Size Limits			

Vahede (Gap) töövahend

Gap töövahend on korraga mitme joondatud objekti või objektide ja lehe serva vahede suurendamiseks, vähendamiseks või nihutamiseks.

- Lohistamine (drag) nihutab objektide vahet.
- Ctrl + drag suurendab või vähendab vahet vastavalt liikumise suunale.
- Alt + drag nihutab objekte koos vahega.
- Ctrl + Alt + drag muudab vahet ja nihutab objekte.
- Shift + drag ei nihuta tervet joondatud rida, vaid ainult kursori kohal olevate objektide vahet.

Graafika importimine

Tavalisemad imporditavad pikselgraafika formaadid on PSD (Photoshopi tööfail koos kihtidega või läbipaistva taustaga), JPG (läbipaistvuseta), TIFF (InDesignis ühekihiline fail, läbipaistvus tuleb salvestada Alfa kanalina) ja PNG (läbipaistvusega). Tavalisemad vektorgraafika formaadid on Al, PDF, EPS. InDesigni faili saab importida ka teise IDD faili. Illustratorist saab objekte kopeerida, sel juhul on need InDesignis muudetavad.

File > Place... (Ctrl+D). Kui on vaja täpsustada, kuidas faili importida, näiteks valida PSD faili kuvatavaid kihte või importida erinevaid lehekülgi Al või PDF failist, aktiveerida **Show Import Options**.

0 Place	×	Place PDF (indesign_reference.pdf)	
← → → ↑ 📙 « AA → ‼nDesign CC →	✓ ♂ Search !InDesign CC		General Layers
Organize Vew folder Music Pictures Videos Videos Mindows (C:) Data (D:) Vew folder	Photoshop.indd	Preview	Pages Previewed Page All Range: 1-657 Options Crop to: Bounding Box (Visible Layers Only)
Show Import Options Replace Selected Item File name: indesign_reference.p		It (9) > H Total pages: 667	Transparent Background OK Cancel

Lihtsaim viis importimiseks on avada kaust ja vedada sellest failid InDesign aknasse. Kursori külge ilmub pildiikoon. Korraga saab importida mitu pilti, kursori küljes on sulgudes näha piltide arv. Pilte saab importida asetades need leheküljele või valmis pildiraami (Frame). Üles ja alla nooleklahvidega saab muuta piltide asetamise järjekorda. Liikudes pildikursoriga raamile, näitab pildi asetumist pildiikooni ümber tekkivad ümarsulud. Kui pildialale asetatud graafika paistab ainult osaliselt, siis topeltklikk raami nurgal teeb selle sama suureks kui pildi.

Kui pilt on mõõtmetelt suur, võib pildi asetamisel kursoriga vedada sobiva suurusega raami. Raam hoiab pildi proportsioone. Kasulik on määrata leheküljele pildialad ja nende sobitumise (Fitting) seaded enne piltide importimist. Pildialal ühe pildi asendamiseks uuega on Alt + klikk pildialal.

Jaotamine (Gridyfing). Mitme faili korraga importimisel esmalt vedada üks ala ning seejärel üles ja paremale noolteklahvidega jagada see ala mitmeks. Alla ja vasakule nooleklahvidega liigutamine vähendab tekkinud jaotusi.

InDesignis ei ole graafika kunagi ilma raamita (Frame).

Kui valida valikunoolega (Selection, V) raam, siis ilmub selle keskele ümmargune ring – **Content Grabber**. Content Grabber on hea vahend pildi liigutamiseks ja kadreerimiseks raami sees. Topeltklikk vahetab raami valiku pildi valiku vastu. Pildi valikuks on otsevaliku nool (Direct Selection, **A**). Kui ei ole soovitav, et pildi ja raami muutmine toimuks eraldi, siis kas määrata raamile Auto-Fit, skaleerides hoida samaaegselt nii Shift kui ka Ctrl klahvi või kasutada skaleerimiseks Free Transform töövahendit.

Object > Object Layer Options suhtlusaknas saab valida, millised pildifaili kihid või milline kihtide vaade (Layer Comps) on nähtav ja milline mitte.

Graafika korraldamiseks ja importimiseks soovitatakse rakendust **Bridge** (saab avada ikoonist ID menüüriba kõrval).

Bridges valida pilt ja File > Place > In InDesign.

www.linkedin.com/learning/indesign-2021-essential-training/options-when-placing-images https://helpx.adobe.com/indesign/how-to/indesign-add-text-to-frames.html

Sobitumine (Fitting)

Graafikafaile saab asetada raami suhtes erinevalt. Sobitumise viisid on valitavad kontroll- ja omaduste paneelil ikoonidelt või menüüst Object > Fitting > ... Frame Fitting

- Fill Frame Poportionally tõenäoliselt kõige sagedamini vajalik asetus. Kui raami ja pildi proportsioonid ei sobi, jäävad pildi proportsioonid samaks, kogu raam täidetakse pildiga ja ülejäänud osa pildist peidetakse.
- **Fit Content Proportionally** kogu pilt on nähtav. Kui proportsioonid ei sobi, jääb osa raamist tühjaks.
- **Fit Content to Frame** suurenda või vähenda pilt raamile vastavaks. Seda valikut kasutada ettevaatlikult: kui raami proportsioonid ei sobi pildi omadega, siis pilt deformeerub.
- **Fit Frame to Content** Ctrl+Alt+C suurenda või vähenda raam pildile vastavaks. Samal viisil toimib topeltklikk raami nurgapunktides.
- **Center Content** sisu asetub raami keskele.
- Content-Aware Fit analüüsib pilti ja jätab sellest nähtavale kõige ilmekama või informatiivsema osa. Eelistustest (Edit > Preferences > General) saab selle asetuse muuta automaatseks.
- Auto-Fit raamile määratud fitting jääb raami suurendades, vähendades või kuju muutes samaks.

Frame Fitting Options
Auto-Fit Content Fitting Fitting: Fit Content Proportionally Align From: 828
Crop Amount Iop: 0 mm Bottom: 0 mm & Left: 0 mm <u>Bottom: 0 mm</u>
Pre <u>vi</u> ew   OK   Cancel

Menüüst **Object > Fitting > Frame Fitting Options** saab olemasolevat sobitumist täpsustada.

Align From – pildi punkt mis jääb paigale, reference point.

Crop Amount - kui palju pildist jääb raamist väljapoole (peidetakse).

https://helpx.adobe.com/indesign/how-to/indesign-fitting-graphics-to-frames.html www.linkedin.com/learning/indesign-2021-essential-training/cropping-and-fitting-graphics

Pildiinfo (Captions)

Pildile tekstide (Captions) lisamine faili infost on kasulik omadus, kui on palju fotosid koos pildi kirjeldusega, autori nimega vms infoga. Igal failil on kaasas andmed, metadata. Andmeid saab lisada Photoshopis ja Bridges, samuti operatsioonisüsteemis. Captioniks saab kasutada ka faili nime.

Text Be	fore	Metadata		Text After	
Fotograaf:		Author	~ 2018		+ -
Position and Style	Below Imag	e ~	Paragraph Style:	pildiallkiri	~
Angliment.					

Object > Captions > Caption Setup... suhtlusaknas määrata enne captioni lisamist, millist pildi infot ja kuidas kasutada. Kas määrata enne või pärast mõni fraas; kuhu tekst pildi suhtes asetub ja milline on pildiallkirja tekstistiil. (Inforidasid võib olla mitu, neid saab lisada klikates + märki rea lõpus.) Lisada saab muutuva (live) või staatilise pildiallkirja.

Live Caption – tõstes kirjelduse ühelt pildilt teisele, tekst muutub vastavalt pildi andmetele. Live caption tekst ei ole InDesignis muudetav. Kasulik on caption ja pilt siduda üheks grupiks, siis saab teksti pildist kaugemale nihutada, kuid säilib teksti seos pildi andmetega. Kui pilt ja tekst ei ole ühes grupis, siis peab vähemalt tekstiraami serv puutuma pilti, et caption loeks pildifaili andmeid. Kui teksti on vaja muuta, siis saab Live Captioni muuta staatiliseks **Captions > Convert to Static Caption**.

Static Caption tekitab pildiallkirja faili infoga, mille tekst pildi vahetamisel ei uuene. Selline pildiallkiri on InDesignis muudetav nagu mistahes muu tekst. Staatilisi pildiallkirju saab lisada pildile importimisel, aktiveerides File > Place aknas **Generate Static Captions**.

Linkide paneel

Pildifail ei asu tavaliselt InDesigni failis, vaid on lingitud, st failis näeb pildi väikese resolutsiooniga vaadet, mis on seotud pildifaili asukohaga kõvakettal. Kõik lisatud failid leiab ja nende kohta saab infot linkide paneelilt. Linkide paneeli ülemises osas on lingitud failid lehekülgedel ilmumise järjekorras. Alumises osas kuvatakse valitud faili info. Lisaks graafikale saab linkida tekstifaile ning Content Placeri abil objekte.

Linkide paneeli menüüst avaneb **Panel Options**, kus saab valida paneelil kuvatavat infot.

Kui lingitud fail on algsest kohast kõvakettal kadunud, näitab seda punane hoiatusring. Kui faili on muudetud ilma vaadet InDesignis uuendamata, on linkide paneelil kollane märk. Ühe pildi saab asendada teisega **relink** ikoonil klikates (1). Relinkides saab ka kadunud faili uuesti siduda. Ikoon **Go to Link** (2) avab lehekülje paneelil valitud failiga. Linkide **uuendamine** (update) ühekaupa või kõik korraga on valitav ikoonist paneeli all (3) või linkide paneeli menüüst. Lingitud graafika saab InDesigni faili lisada (**Embed Link**) linkide paneeli menüüst. Näiteks väiksed ikoonisuurused pildid on parem faili lisada, mitte hoida neid eraldi kõvakettal.

Lingitud failide muutmiseks saab avada programmi **Edit > Edit original** või **Edit With** valikuga (samuti linkide paneeli menüüst või ikoonist (4)), sel juhul pole vaja faile eraldi uuendada (update), see toimub automaatselt.

Teksti toomine InDesigni faili

Vedades tekstitöövahendiga (T) leheküljel, tekib raam (Text Frame), kuhu teksti kopeerida või trükkida. Disainimiseks ilma reaalse sisuta saab kasutada asendusteksti – Placeholder Text. Type või kontekstmenüüst valida Fill with Placeholder Text.

Topeltklikk tekstiraamil aktiveerib tekstitöövahendi klikatavas kohas.

Tekstiraamil on sisend (Inport) (1) ja väljund (Outport) (2), mille abil saab tekstiraame omavahel siduda, nii et tekst jätkub ühest raamist teise. Millised tekstiraamid on omavahel seotud, näitab Text Thread, joon kahe raami vahel. Text Threade saab peita View menüüst Extras > Hide Text Threads.

ulparia tiistin cietur as doluptatatia dis ipicae volore adis alignia voluptur aborroreium fugitio. Nam doluptibus_sitatem a cor quiatum velitium aliatios aut

porrum dolore por am,lgnimi, conecto que porest, 3 atatusam verepel

Kui tekst ei mahu raami, ilmub outporti punane + (3, Text Overflow). Errori hoiatus ilmub ka lehekülje alla trükieelse kontrolli tähisele. Klikates outpordil, muutub kursor tekstiikooniks, millega saab klikata järgmisel tekstiraamil, kus tekst jätkub või vedada kursoriga uus tekstiraam. Seotud tekstiraamide lahti sidumiseks on topeltklikk in- või outpordil. Seotud tekstiraamidest sama sisuga sidumata tekstiraamide saamiseks teha neist ükshaaval koopiad või kasutada skripti Split Story.

Tekstiraami täpseks suurendamiseks, nii et kogu tekst on nähtav, on Fit Frame to Content ikoon kontrollpaneelil või topeltklikk ühel tekstiraami ääremärkidest. Tekstiraam suureneb klikatava märgi poole.

Tekstiraami saab määrata ka raami F või kujundi (nelinurk, ellips, hulknurk) töövahendiga. Liikudes tekstitöövahendiga soovitud kujundile kursori kuju muutub ning kujundi sisse saab teksti lisada. Kas graafikat saab või ei saa muuta tekstiraamiks, määrata eelistustest (vt lk 4 Type Preferences).

Peamine viis teksti lisamiseks InDesigni faili on DOC, RTF või mõne muu tekstifaili asetamine leheküljele. Tekstifaili saab lisada sarnaselt graafikafailiga kas menüüvalikust File > Place või lohistades faili kaustast InDesigni aknasse. Kursori külge ilmub tekstiikoon koos mõne esimese sõnaga tekstist, millega saab klikata olemasoleval raamil või kursoriga vedades lisada uue tekstiraami.

DOC fail kogu trükise tekstiga on tõenäoliselt mitu lehekülge ja see ei mahu ühte tekstiraami. Tekstiraame ükshaaval lisada on tülikas, InDesigni Text Autoflow lihtsustab seda tööd.

21

Autoflow toimub, kui teksti asetamisega samaaegselt hoida Shift klahvi. "Voolav" tekst täidab kõik tekstiraamid ja vajadusel tekib lehekülgi juurde, et kogu tekst ära mahuks.

ulparia tiistin cietur as doluptatatia dis ipicae volore adis alignia voluptur aborroreium fugitio. Nam doluptibus quiatum velitium aliatios

🚌 The International Family Forestry Alliance -IFFAGlobal outreach The International Pamily Forestry Alliance, IFFA, is

Semi-Autoflow toimub Alt hoides teksti asetamise ajal. Semi-Autoflow kasutab ainult olemasolevaid tekstiraame ja täidab neid vastavalt klikkide järjekorrale, ei loo lehekülgi juurde. Alt+drag – saab luua nii mitu tekstiraami juurde kui palju teksti on.

Alt+Shift hoides tekib **piiratud Autoflow** – tekstiga täidetakse automaatselt kõik olemasolevad leheküljed, aga lehekülgi juurde ei teki. in. The International Family Forestry Alliance -IFFA Global outreach The International Family Forestry Alliance, IFFA, is

The International Family Forestry Alliance -IFFA Global outreach The International Family Forestry Alliance, IFFA, is

Teksti vorminduse säilitamine või eemaldamine. Kui ei ole kasulik importida kogu tekstifaili korraga, saab teksti näiteks peatükkide kaupa kopeerida. Nii tekstifaili asetamisel kui ka kopeerimisel saab valida, kas tekst tuuakse InDesigni faili koos tekstitöötlusprogrammis tehtud vormindustega (stiilid, rasvaselt või kaldkirjas esile toodud sõnad jne) või ilma. Kopeerimise seaded määrata Edit > Preferences > Clipboard Handling (vt lk 5).

File > Place (Ctrl+D) importimisel aktiveerida **Show Import Options** ja valida, kas säilitada "Preserve Styles and Formating..." või eemaldada vormindus "Remove...". Stiilide alles jätmisel võib Wordi stiilid asendada InDesigni stiilidega. (Style Mapping).

/icrosoft Word Import Options (IFFABrochure.docx)				
Preset: [Custom]	ОК			
Include	Cancel			
Table of Contents Text Footnotes	Save Preset			
Index Text Endnotes				
Options				
🗹 Use Typographer's Quotes				
Formatting	7			
Remove Styles and Formatting from Text and Tables	-			
Preserve Local Overrides		Style Mapping		
Convert Tables To: Unformatted Tables				
• Preserve Styles and Formatting from Text and Tables		Microsoft Word Style	InDesign Style	ОК
Manual Page Breaks: Preserve Page Breaks		¶ Default Style	¶ põhitekst	Createl
Import Inline Graphics Track Changes		¶ Heading 1	¶ Pealkin 1 🗸	Cancer
Import Linused Styles Convert Bullets & Numbers to Text		¶ Heading 2	¶ [New Paragraph Style]	
		¶ Heading 3	¶ [New Paragraph Style]	
Style Name Conflicts: 0 Conflicts		¶ Heading	¶ [New Paragraph Style]	
 Import Styles Automatically 		¶ Text Body	¶ [New Paragraph Style]	
Paragraph Style Conflicts: Use InDesign Style Definition		¶ List	¶ [New Paragraph Style]	
Character Style Conflicts: Use InDesign Style Definition		¶ Caption	¶ [New Paragraph Style] 🗸	
Ouctomize Shile Import (Chile Managing)				
Style Mapping)		Auto-rename Conflicts	0 Style Name Conflicts	

Tekstiraami seaded

InDesignis pole vaja luua kaht eraldi objekti – teksti tausta ja teksti. Tekstiraamile saab panna taustavärvi ja ümbrisjoone ning määrata, kui kaugel asub tekst raami servast.

Object > Text Frame Options... suhtlusaken. (Ctrl+B)

1. Tulbad (Columns). Fikseerida saab kas tulpade arvu või laiuse. Kui tulpade laius on fikseeritud, siis tekstiraami suurendamine või vähendamine toimub hüppeliselt, ühe tulba laiuse võrra. **Flexible Width** määrab maksimaalse laiuse, millest tekstiraami suurendamisel või vähendamisel tulbad laiemaks ei lähe. **Gutter** määrab tulpade vahe. **Balance Columns** tasakaalustab tulpade kõrguse muutmata tekstiraami suurust.

2. Inset Spacing on tekstiraami serva ja teksti vaheline kaugus. Ristkülikukujulisel tekstiraamil saab kaugust muuta kõigist neljast küljest erinevalt, erikujulisel raamil võrdselt. Taustavärviga tekstiraaml ei tohiks tekst ulatuda raami servani.

3. Vertical Justification – kui teksti on vähem, saab seda joondada kas tekstiraami keskele, alla või venitada reavahesid nii, et kogu raam on täidetud tekstiga. **Paragraph Spacing** – kui reavahede suurendamine ei ole sobiv, saab suurendada ainult lõikude (Paragraph) vahesid.

4. Ignore Text Wrap laseb erandina asetada teksti pildi peale, millel on text wrap (tekst ei kata pilti). Näiteks on vaja foto peale paigutada fotograafi nimi.

5. Insert Column Rules lisab jooned tulpade vahele. Jooned võivad olla tulpadest kõrgemad või lühemad (Rule Length), muuta saab asetust tulpade vahel (Offset) ning joone jämedust ja värvi.

6. Tekstiraami saab panna automaatselt suurenema või vähenema kas proportsionaalselt või ainult laiuses või kõrguses. Seejuures saab määrata punkti, mis jääb paigale.

Developer over the status of the sta	E fin es numquo dolupita cum hileni sunde volo te nonecopi derro et al de alqui oficii union sutti mu per ce. Actor. Namento colisca pliquam pari alquan discupartar. culparum est volenih icipar culparum est volenih icipar culparum est volenih icipar culparum est volenih icipar canum quis es alta forfat que regrete. Us na dolor norti- nenio et figua Centor nel est est construitori est est en constru- ent iter competione en la sutti filma dolor anorti- neni hibarte i competione preprise. Us na dolor norti- neni, est est anortis e competione est est en constructione competione est est construitori est est est construitori sutti est est construitori sutti construitori est est est est est est construitori de alta competione est est est est construitori sutti est est est construitori est est est est est est est est est est est est est est est est est est est est est est est est est est est est est est est est est est est est est est est est est est est est est est est est est est	Text Frame Options General Column Rules Baseline Options Auto-Cine Footnotes	General Columns: Fixed Number ✓ Number: ○ 8 Gutter: ○ 6 mm Balance Columns Incet Spacing Top: ○ 5 mm Bottom: ○ 5 mm Bottom: ○ 5 mm		
aper anglaum dolgettur, highnam det volken cos: dt, nonem autem an exponition Autr-Size Rule Length brunt att utaget cigle- bourus att utaget cigle- bourus att utaget cigle- tourus att utaget cigle- tourus att utaget cigle- tourus att utaget cigle- bourus att utaget cigle- tourus att utaget cigle- tourus att utaget cigle- bourus att utaget cigle- tourus att utaget cigle- tourus att utaget cigle- tourus att utaget cigle- bourus att utaget cigle- tourus att utaget cigle- paus att utaget	quos coreen maximincitos est, si aut rene vel et quae, B. ameniatur/ Qui nusiterna ameniatur/ Qui nusiterna ameniatur/ Qui nusiterna earunt. Em et numpuo dobupita cum hillen sunde volo de aligni officil eicid rezerom re la posiminion natium que rae. Atem. Nameto doitaci faiyaan que maximicetios est, si aut ren evel et quae. It aut ren evel et quae. It aut ren evel et quae. It aut ren evel quae. It aut ren evel quae intra volor quae anti raximiser tora quae et anonequi etca faiyaan que unt ren evel et quae faita volor quae et quae da que que et autor que que et et quae da que que et antica volor que que et et quae da que que et et quae da que et et que que que et et que que que et antica volor que que et et que que que et et et que que que et et et que que que et et et que que que et et et que que que et et et que que et et et que que et et et que que et et et que que et et et et que que et et et et que que et et et et que et et et et et et et et et et et et et e	Preview Text Frame Options General Column Rules Baseline Options	Vertical Justification Align: Top V Paragraph Spacing Limit: 0 mm I Ignore Text Wrap OK Cancel Column Rules 0 5 Insert Column Rules	urt ant, Rett Frame Options Volora Volora Nessine Sestine Column Rules Deseline Optiona	Auto-size 6 Auto Sizing Height Only
	apis aliquam dolugetaur, ers st. nonem autern kipsun taspit expla- borunt att unkubu aces nun rapprati intenii ya sun rapprati intenii ya sun rapprati intenii ya subytatt excultu operasi pyrate tocultu dolornunged edugita tennisty tatirizi dolornunged edugita dolornunged edugita tenii tenii tenii dolornunged edugita tenii tenii tenii tenii tenii tenii tenii tenii tenii tenii tenii tenii volo est, sit mo ofii tenii sternii tatua cumquia tenii tenii tenii volo est, sit mo ofii tenii tenii tenii commitiant quos corem sitem facili dollornovid sternii ten	Autur Ster Footnotea	Rule Length Start: 0 mm Horizontal Position Offset: 0 mm Stroke Weight: 0.0353 r/× Color: [Black] × Tint: 0 100% ×	Xercipi Auto-Sea Footnotes Footnotes X volupiant fraging Footnotes auf fraging<	I* I* I: I* I:

Tekstiploki optiliseks ühtlustamiseks aktiveerida menüüst Type > Story **Optical Margin Aligment**. Väiksed kirjavahemärgid, nagu näiteks poolitusmärk asetatakse tekstiraamst veidi väljapoole, nii et optiliselt mõjuks tekst ühtlase plokina.

Juhtlehel võib asuda üks **põhitekstiraam** (Primary Text mis määrab sisuleheküljel oleva teksti paigutuse ja tulpade arvu. Põhitekstiraam on mugav kasutada lihtsamas, võrdse kõrguse ja laiusega tekstitulpadega küljendis. Primary Text Frame on märgitud muudest tekstiraamdest erineva ikooniga

ja juhtlehel ei tohi selles olla teksti. Juhtlehel oleva põhitekstiraam suuruse, asukoha või tulpade arvu muutmisega muutub teksti paigutus ka sisulehel. Põhitekstiraam lisatakse tavaliselt kohe uue faili avamisel. Hiljem saab põhitekstiraami lisada juhtlehele kõigepealt tavalise tekstiraamina ja siis, klikates tekstiraami ikoonil, muuta see põhitekstiraamiks. Kui sisulehel on tekst olemas enne põhitekstiraami lisamist, siis tuleb see põhitekstiraami ümber kopeerida.

Teksti asetamine joonele

Teksti asetamiseks kujundi ümber või joonele tuleb kasutada **Type on a Path** (Shift+T) töövahendit. Joonele asetuval tekstil on inport ja outport nagu tekstiraamil ja nende abil saab tekste omavahel siduda. Teksti asukohta saab joonel liigutada teksti algus-, kesk- või lõpp-

punkti markerite abil (kriipsukesed teksti alguses, keskel ja lõpus, mida saab nihutada, kui kursori külge ilmub väike nool). Keskpunkti markerist saab teksti liigutada ühele või teisele poole joont (flip).

Täpsemalt saab muuta teksti asetust joone suhtes Type > Type on a Path > Options...

Effect:	Rainbow	~	🔲 Flip	ОК
Align:	Descender	~	To Path: Top	Cancel
Spacing:	0	~		Delate
			C3	Delete
				Preview

Pildid teksti vahel

Teksti vahel asuvale pildile (vm objektile) saab määrata, kui kaugele tekst sellest jääb. Text Wrap on kasulik omadus küljendamiseks – nii ei ole vaja muuta tekstiraamide suurusi, et need pildi peale ei ulatuks. Kui mõned tekstid seejuures peavad siiski asuma pildi peal, näiteks pildi autori nimi, saab eelistustest muuta text wrapi toimivaks ainult tekstidele, mis asuvad pildist allpool (Preferences > Composition aktiveerida ,,Text Wrap Only Affects Text Beneath"). Teine ja paindlikum võimalus on, et osa tekste eirab teksti ümberpaigutamist, selleks määrata tekstiraamdele Object > Text Frame Options... suhtlusaknas Ignore Text Wrap.

lt

ti

Text Wrapi ikoonid asuvad kontroll- ja omaduste paneelil. Wrapi suuruse ja suuna täpsustamiseks avada Text Wrap paneel (Window > Text Wrap, kontrollpaneelil Alt+klikk ikoonil, omaduste paneelil "More Options" lingil).

Ikoonid vasakult paremale:

1. Wrapi ei ole, pilt asub teksti peal või all.

2. Wrap ümber nelinurkse piirde (bounding box). Nelinurkse wrapi kaugust saab muuta igast küljest eraldi ja Wrap To rippmenüüst valida kuhu poole tekst paigutatakse.

näärata, kui kaugele see teksti lükkab. Kasulik omadus küljen-

i), selleks määrata tekstialadele Object > Text Frame Options...

3. Objekti kujuline wrap. Wrapi kaugust saab muuta võrdselt igasse suunda.

Kontrastsel pildifailil, millel ei ole läbipaistvust, saab leida pildil oleva kujutise ümbrisjoone – Detect Edges või Select Subject. Saadud kontuur on vektorobjekt, mida saab punkthaaval muuta. Muudetud kontuur on User-Modified Path. (Algse kontuuri saab taastada, valides uuesti Detect Edges.) Läbipaistva taustaga AI või PDF faili läbipaistvuse kasutamiseks wrapi kontuurina tuleb samuti valida kontuuri leidmine.

Kui pildiala (frame) on erikujuline, saab Wrapi servaks valida **Same as Cliping**.

Wrapi servaks saab kasutada pildifaili läbipaistvust (PSD, PNG) – Contur Options: Type: **Alfa Channel.**

Kuna Text Wrap peab arvestama tekstiridade kõrgusega, ei jäta see alati võrdseid vahesid üles ja alla ning ideaalse tulemuse jaoks on vaja wrapi kontuuri korrigeerida. ksti lükkab. Kasulik omadus küljenda-

4. Jump object – objektist paremal ja vasakul teksti ei ole.

5. Jump to next column – objektist paremal, vasakul ja all teksti ei ole.

6. Invert lükkab teksti objekti sisse. Tulemus on sarnane erikujulise tekstiraamga, kuid teksti asetust saab vabamalt muuta.

https://helpx.adobe.com/indesign/how-to/wrap-text-objects.html

Inline ja ankrus objekt

Inline ja ankrus objekt tähistatakse ühtmoodi ankru märgiga pildi küljes. Neid kasutatakse siis, kui on vaja pilt või graafika siduda kindla kohaga tekstis, nii et teksti lisamisel või kustutamisel muutuks ka pildi asukoht.

Inline Object kopeeritakse teksti sisse (Copy / Paste) ja muutub teksti osaks, ehkki seda saab endiselt nihutada ka valiku töövahendiga. Seadete paneel avaneb parema hiirenupu klikiga ankru märgil. Aktiveerides **Prevent Manual Positioning** saab vältida määratud asukoha juhuslikku muutmist. Tekstieditor (Edit > Edit in Story Editor) näitab selliseid objekte teksti sees väikeste ankrutena ja nende asukohta tekstis saab muuta ka tekstieditoris. Inline objekti saab eemaldada tekstikursoriga valides ja kustutades nagu teksti või valiku töövahendiga tekstist välja lõigates ja uude asukohta kleepides.

paigutada teksti suhtes sobivasse asendisse ja siis vedada ülemisest värvilisest markerist seos sobivasse kohta tekstis. Kuhu objekt on kinnitatud, näeb **Text Threads** abijoontega.

Alt + klikk ankru ikoonil või menüüvalik **Object** > **Anchored Object** > **Options...** avab paneeli, kus saab täpsustada pildi asukohta teksti suhtes. Objekti tekstist lahti sidumiseks valida Object või kontekstmenüüst **Anchored Object** > **Release.**

InDesign CC Maris Lindoja 2022

Fontide valimine

Avades kontroll- või Character paneelil kirjatüübi nime juurest rippmenüü, saab filtreerida fonte tüübi järgi, otsida enim kasutatuid, viimati kasutatuid või Adobe fondikollektsioonist aktiveeritud fonte. Seejuures saab muuta fondi vaate suurust ja kas kuvatakse valitud tekst või kogu tähestik.

"Find More" valikuga saavad Adobe Creative Cloud kasutajad otse InDesignist aktiveerida fonte Adobe Fonts kollektsioonist (https://fonts.adobe.com). Neid fonte ei saa alla laadida ega failide hoidmise ja edastamise paketti (package) lisada. Fondi vaade on näha ka siis, kui see pole veel aktiveeritud.

Alates CC2020 versioonist toetab InDesign variable (muutuvate) kirjatüüpide kasutamist. Muutuvat kirjatüüpi näitab OpenType ikoon märkega "VAR". Muudetavad omadused saab avada kirjamärgi, kontroll- või omaduste paneelilt.

ŢŢ

Kirjamärgi ja lõigu omadused

Tekstiga töötamise ajal on kontrollpaneelil vasakul 2 valikuikooni: kas muuta kirjamärgi (Character Formating Controls) või lõigu (Paragraph Formating Controls) omadusi. Kui omadust on võimalik täpsemalt määrata, siis Alt + klikk omaduse ikoonil avab seadete paneeli. Samad paneelid leiab kontrollpaneeli menüüst. Kirjamärgi omadustest on lisaseaded alajoonel ja läbikriipsutatud tekstil.

Kirjamärgi omadused kontrollpaneelil

 $\sim$

kirjatüübi stiil

Kiirvalik **Ctrl+6** aktiveerib kontrollpaneeli esimese valiku, nii saab kohe sisestada vajaliku fondi nime.

А	,, Calluna	<u> </u>	T 🗘 11 pt	~ T	T T ¹ <u>T</u>	V∕A Metrics	✓ \$T \$\$ 100	% ~	, Ţ ,	~ T > A.	[None]	~	4 0
9	Regular	t	A	✓ T [·]	т Т. Ŧ	₩A () 0	✓ <u>Aa</u> ↑ ○ 0 p		T 🗘 👓		Estonian	~	≡
		1.6		1.1.1.1		1 1				مد احد ا			

 $\sim$

TT kõik suurtähed

Regular

- ^{TT} väiksed suurtähed (suurtähed, mis on sama kõrged kui kirjatüübi x-kõrgus)
- T'superscript
subscriptEdit > Preferences > Advanced Type saab määrata kui suured võrreldes
teiste tähtedega on superscript, subscript ja väiksed suurtähed.
Kui kirjatüübil on Open Type erikujud Ordinal, Superior ja Inferior,
kasutada pigem neid.

OK

Cancel

Preview

2

märkide kujule. e muutmine kõigi tähtede
niseks või tihendamiseks
•

Metric kerning – tähevahede määramiseks kasutatakse fondifailile lisatud tabeleid.

reavahe (leding) suurus punktides

Optilise kerningu määrab küljendusprogramm, arvestades tähtede kuju.

Options

Underline On

Weight: 🗘 0.25 mm

Gap Color: Z [None]

Offset: 🗘 0.25 mm

Color: C=100 M=0 Y=0... ~

Overprint Stroke

C Overprint Gap

vertikaalne skaleerimine Baseline Shift – asetatakse muust tekstist kõrgemale või madalamale)

Туре: — ~

Tint: 🗘 100% 🗸

horisontaalne skaleerimine kallutus

Mistahes tähekuju deformeerimine ei ole soovitav.

Gap Tint:

T >	teksti värv	Α.	[None]	~	kirjamärgi stiil
$\mathbb{Z}$ >	teksti ümbrisjoone värv		Estonian	~	keel

Edasised ikoonid kontrollpaneelil on lõigu omadused.

Type > Change Case menüüvalikust saab vahetada suur- ja väiketähti.

Create Outlines Find Font	Ctrl+Shift+O		
Change Case	>	UPPERCASE	
Type on a Path	>	lowercase	
Notes Track Changes	>	Title Case Sentence case	~~~~

Lõigu omadused kontrollpaneelil

Kui kontrollpaneli lõigu omaduste ikoon on aktiivne, toimuvad muutused igal juhul kogu lõiguga, milles kursor asub, on tekst valitud või mitte.

+≣ 🗘 0 mm	≣ + 🗘 0 mm	*⊑ 🗘 0 mm	→言 🗘 2 mm	Shading	¶. põhitekst	~	≣≣	1	None ✓	4
*= 0 mm	≣ ₊ () 0 mm	*A= 0	↓ 0	] 1= ■ C=10 M	Hyphenate	٩×	II	🕀 🗘 4.233 mm	] [x : 46.493 mm	7 =

skele, paremale, köiteserva poole. amisega vasakule, keskele ja plokki, joondamine köiteservast eemale.

Taandread ja lõikude vahed on vajalikud teksti paremaks jälgimiseks. Jutustavas tekstis kasutatakse peamiselt taandrida, aimekirjanduses rohkem lõigu vahesid. Mõned tekstiosad, näiteks loend peaks muust tekstist olema suuremate vahedega eraldatud. Kui lisada loendi lõigustiilile taanded üles ja alla, siis tekivad vahed ka loendi enda punktide vahele. Sel juhul saab määrata valikust "Space Between Paragraphs Using Same Style", et sama stiiliga lõigustiilide vahed on 0 punkti.

Vasakpoolne taane.

Taandrida. Esirea taane võib olla ka tekstiplokist väljapoole, näiteks loendi punktid on muust tekstist vasemale toodud. Väljapoole taandrea saab määrata alles seejärel, kui lõigule on lisatud vasakpoolne taane. Taande saab lõigule lisada kiirvalikuga Ctrl + \ - taane algab kursori asukohast lõigus.

≣I+ 🗘	0 mm	Parempoolne taane.
≣₊ 🗘	0 mm	Viimase rea taane.

Taane lõigu kohal, lõigu all. *물 🗘 0 mm ,言 () 2 mm → 🗄 🗘 Ignore Sama stiiliga lõikude taanete erisused.

```
±€≦ C o
A+E _ 0
```

+= 🗘 0 mm *≣ 🗘 0 mm

Initsiaali (Drop Cap) ridade arv ja tähtede arv.

	Drop Caps and Nested Styles	
volup tia do	Drop Caps Lines Characters Character Shife Character Shife	OK Cancel Preview
si sec maxim quatur?	Nested Styles bold through 1 Characters	
Et aut la plitatei	Ne <u>w</u> Nested Style	
tae renditatus n et, quis esequar	Nested Line Styles Click New Line Style button to create a line style.	,
tatiatem doleste	New Line Style Delete	4

E Punktiloend	☐ Shading L ∰ ☐ C=10 M ∨ t	.õigu austavärv	 Põhitekst Hyphenat 	tus	✓ ¶⊀	Lõigustiil Erinevuste (eemaldamin	overrides) e lõigustiilist
 Voluptat fugian 	ullets and Numbering						
• Eicipis a volupt	List Type: Bullets List: None	Level: 0 1					
Voluptia dolore	Bullets Numbers						
seditatus est, et	Bullet Character $\bullet_{u} \stackrel{*_{u}}{=} \Diamond_{u} \stackrel{*}{>} A$		Add Bullets	6 8 n 6 8			-
• Et aut la plitate		Dele	te c ç c N 6 6 Î i II	C D D E E I G G Ĥ H Í Î Ķ Ĺ Ļ L	EEEEI IIII ĽŃŇŅÍ	1 1 1 1 1 1 1 Cancel	
Renditatus nati	Text After: ^t Character Style: bold	~	ô ö ò Ţ Ť Ŧ ŵ ŵ ŵ	Ő Õ Õ Ø Ŕ İ Ţ Ú Ŭ Ü Ü İ Ý Ý Ý Ý Ý Í	ŘŖŚŠ ŮŰŰŲĺ ŽŹSSB	i ŝ ş 1 ῦ ŵ Γ θ θ	
	Bullet or Number Position Alignment: Left Indent: Figst Line Indent: Tab Position:	Left ✓ () 5 mm () -5 mm OK Ca	Font Family: Font Style: Rememb	Regular er Font with Bullet			

Alusjoonestik (Baseline Grid) ühtlustab vajadusel erinevates tekstiraamides või erinevate stiilidega tekstide rea asetuse. Vaikimisi peidetud, saab nähtavaks muuta View > Grids & Guides > Show Baseline Grid. Gridi tihedus määrata Preferences > Grids.

Span Columns

Tulpade arv tekstiraamis. Tulpade vahekaugus (Gutter). Ikoonidel klikkamine avab "Text Frame Options" suhtlusakna.

Tekst ulatub üle mitme tulba (Column Span). Samast menüüst saab tulpi jagada (Split).

	Q.		Paragraph Layout:	Span Columns	~	ОК
	(Column span)		Span:	All	~ Columns	Cancel
Agnis as dia quasi unt qui te	Temporiam	mint, sitae	Space Before Span:	0 mm		Preview
sequis estionsequid magnis	laccatio.	et eat pellant	Space After Span:	🗘 2 mm		
expeditatus verupti onsenis	Busdam	iosapietur?			1	<
tendus et eosaecti blabo.	quam, opta-	Aboriae es	Span Columns			
Aliquis ut ut enietur?	tetur, Tur	inctoratusae				OK
0	0	-00	Paragraph Layout:	Split Column	~	UK
			Sub-columns:	≎ 2		Cancel
			Space Before Split:	0 mm		Preview
			Space After Split:	0 mm		
			Inside Gutter:	2.117 mm		
			Outside Gutter:	0 mm	•≣≣•	

]x: 46

Kursori asukoht tekstiraamis.

Lõigu omadused kontrollpaneeli menüüst

No Break hoiab valitud sõnad ühel real.

Composer ühtlustab sõna- ja tähevahed tekstis, Paragraph Composer kogu lõigu, Single-line rea kaupa. World-Ready Composer on Lähis-Ida keelte, näiteks Araabia keele küljendamiseks.

Only Align First Line to Grid – kui mõne lõigu reavahed ei sobi dokumendi alusjoonestikuga, joondatakse ainult esimene rida.

Balance Ragged Lines ühtlustab vasakule joondatud teksti ridade pikkused. Peamiselt sobib pealkirja reapikkuste ühtlustamiseks.

This text has been set to use "balance ragged lines" in paragraph options This text hasn't been set to use "balance ragged lines" in paragraph options

Ignore Optical Margin – mõne tekstitüübi puhul, näiteks loend, on vajalik optilist joondamist vältida. (vt lk 23, Type > Story)

Rööpjoonduse tavaline probleem on, et (eriti kitsamas) veerus tekivad sõnade vahele ebaühtlased ja liiga suured tühikud. Neid saab vähendada poolituste kasutamise ja joonduse seadete muutmisega.

Rööpjoonduse (Justification) suhtlusaknas saab tekstiploki ühtlustamiseks muuta sõna- ja tähevahet või kirjamärgi skaleerimist. Sõnavahede optimaalne muutus on 90% – 110%. Tähevahesid võib muuta 2-3%. Tähekuju muutus 99% või 101% pole vaatajale märgatav, kuid võimaldab teksti paremini paigutada.

Tekstiploki vaade jääb ühtlasem Adobe Paragraph Composeriga.

	Minimum	Desired	Maximum	ОК	
Word Spacing:	90%	100%	110%	Cancel	
Letter Spacing:	-3%	0%	3%	Cancel	
Glyph Scaling:	99%	100%	101%	Preview	
Auto Leading:	120%				
Single Word Justification:	Align Left ~				
Composer:	Adobe Par	~			
	Adobe Adobe Adobe	World-Read World-Read Paragraph	dy Single-line Com dy Paragraph Com Composer	poser poser	

Keep Options aitab vältida küljendamisvigu, mida tüpograafias taunitakse:

1. Lõigu üksik viimane rida teises tulbas – leskrida (widow).

2. Uue lõigu üksik rida eelmise veeru lõpus - orbrida (orphan).

3. Üksik sõna viimasel real – äbarik (runt).

Kasulik on hoida koos 2 esimest ja 2 viimast rida. Pealkirjadel "Keep With Next" või määrata pealkirja lõigu alguseks "Start Paragraph: In Next Frame".

Keep with Pre- Keep with Next:	vious ○ 0 lines Together	OK Cancel
All Lines in F At Start/End Start:	Paragraph of Paragraph 2 lines 2 lines	
Start Paragraph:	In Next Frame ~ Anywhere	
	In Next Column	
	On Next Page On Next Odd Page On Next Even Page	

Poolituste kasutamine (Hyphenation). Ideaalne küljendus võiks olla ilma poolitusteta, kuid tavaliselt pole see võimalik. Poolitused hoiavad kokku ruumi ja aitavad teksti ühtlustada, liiga palju poolitusi raskendab lugemist. "Hypenation Settings" seadetest saab määrata, kui pikki sõnu poolitatakse ja kui palju on poolitusi lõigus. Kolm viimast valikut on enamasti parem jätta muutumatuks, et poolitus ei ulatuks näiteks ühelt lehelt teisele. Poolituseks tuleb määrata failis kasutatav keel ja sõnastik ning lõigustiilile keel.

(vt lk 5, Preferences > Dictionary).

Words with at Least:	^	8	letters	CON
After First:	~	4	letters	Cancel
Before Last:	0	4	letters	Preview
Hyphen Limit:	0	2	hyphens	
Hyphenation Zone:	\$	15 mm		
Better Spacing			O Fewer Hyphens	
 Hyphenate Capital	lized	Words	Hyphenate Last Word	

Lõigu jooned (Paragraph Rules) võib lisada nii üles kui alla, määrata joone liigi, paksuse, värvi, kauguse tekstist (Offset); taande (Intent) tekstiraami suhtes. Lõigu joonte ja tabulaatoritega saab kujundada lihtsama tabeli.

Lõigu jooned (Paragraph Rules) võib lisada nii üles kui alla, määrata joone liigi, paksuse, värvi, kauguse tekstist (Offset); taande|(Intent) tekstiala suhtes (võib olla ka negatiivne).

le Below 🗸 🗹 Ru	ile On			
Weight: 🗘 1 mm	~	Туре: =		~
Color: C=100 M	1=0 Y=0 ~	Tint: 🗘	100%	~
Overprin	t Stroke			
Gap Color: C=10 M	=0 Y=0 ~	Gap Tint: 🗘	100%	~
Overprin	t Gap			
Width: Column	~	Offset: 🗘	4 mm	
eft Indent: 🗘 -2 mm	Ri	ght Indent: 🗘	0 mm	
Keep In Frame	Ri	ght Indent: 📿	0 mm	

Tabulaatorid (tabelduskohad) Type > Tabs (Ctrl+Shift+T). Kui Tabs paneel ei ilmu korrektselt tekstiraam kohale, veenduda et selleks on aknas piisavalt ruumi ja klikata siis magneti ikooni paneeli paremas servas. Tabi lisamiseks klikata teksti kohal asuval joonlaual. Tabi tüüp valida ikoonidest: vasakule, keskele ja paremale joondatud ning detsimaalne tab. Detsimaalsele tabile määrata **Align On** kas punkt või koma. (**2,52** joondub , järgi). Tabi kustutamiseks vedada see joonlauast eemale. Sama vahega tabide lisamiseks valida paneeli menüüst **Repeat Tab**.

Tabs J J J J X 15.508 r Leeden Akan Om . 0 15 10 125 126 125 120 125 126 125 126 125 126 125 126 125 126 125 126 125 126 125 126 125 126 125 126 126 126 126 126 126 126 126 126 126	40 45 50 55	60 65 70 75	80 85 90 95	100 105 110 115	120 125 130 135	×
CZK (Tsehhi kroon)	26.28260	24.77440	26.15435	25.13870	25.65000	
DKK (Taani kroon)	7.62950	7.26150	7.59200	7.29700	7.44310	
GBP (Inglise nael)	0.89650	0.85700	0.89500	0.86300	0.87905	2
HKD (Hongkongi dollar)	-	-	9.44950	8.90650	9.16120	

Kui veeru laius muutub, et pruugi määratud tab ära mahtuda ja läheb järgmisele reale. Selle vältimiseks võib määrata viimaseks **paremasse serva joonduva tabi** Type > Insert Special Character > Other > Right Indent Tab (**Shift+Tab**), mille asukoht muutub vastavalt veeru laiuse muutumisele. Right Indent Tab on kasulik määrata sisukorra koostamisel, kui lehekülje numbrid on teksti järel. **Tab Leader** on korduv kirjamärk kahe tabulaatori vahel (näiteks sisukorras joon enne leheküljenumbrit). Kõigi tabide korraga kustutamiseks valida menüüst **Clear All**.

Tabs						
	↓ Xi Lesderi _ Align Oni 10 15 20 25 30 35	40 45 50 55	60 65 70 75	80 85 90 95	100 105 110 115	120 125 120 125 120 145 1
CZK	(Tsehhi kroon)	26.28260	24.77440	26.15435	25.13870	25.65000 _paremal
DKK	(Taani kroon)	7.62950	7.26150	7.59200	7.29700	7.44310
GBP	(Inglise nael)	0.89650	0.85700	0.89500	0.86300	0.87905
HKD	(Hongkongi dollar)	-	(~~-~~	9.44950	8.90650	9.16120
HRK	(Horvaatia kuna)	<u>-</u> 0	2 <u>-</u>	7.77550	7.32850	7.55050

OpenType omadused

Kaks peamist fondifaili formaati on TTF (TrueType) ja OTF (OpenType). OpenType on TrueType edasiarendus, mis tuli kasutusele 1996. aastal. Ühes OpenType failis võib olla kuni 65 000 kirjamärki ning see annab võimaluse erinevate keelte tähestike, spetsiifiliste märkide, ligatuuride või ornamentide lisamiseks fondile. OpenType võimaldab laiendatud tuge teksti küljendamiseks ning erisümbolite kasutamiseks. Erinevad programmid toetavad OpenType omadusi (OpenType layout features) erinevalt, InDesign on kõige suuremate võimalustega.

Vastavalt kirjatüübi eesmärgile ja disaineri kavatsustele võib olla fondi failis erinevaid OpenType omadusi, seejuures ei ole faili laiend TTF või OTF määrav. Nii TTF kui OTF laiendiga failil võivad olla OpenType omadused. Adobe näiteks lisab oma fondikollektsioonis mitmekesisemate OpenType omadustega kirjatüüpide nimedesse "Pro".

Millised OpenType omadused on kirjatüübil, saab InDesignis vaadata kas glüüfide paneelilt või kontrollpaneeli OpenType menüüst. Glüüfide paneeli Show menüü on jagatud kaheks, alumisel poolel on OpenType omadused.

** ×

The second distant in the second second is	¢ Glyphs ≡					
Ligatuurid , liittanekujud on standartsed ja	Py Search by Naty∂ Unicode value or Character / Glyph ID					
kasutaja valikul (discretionary).	Show: Standard Ligatures Recent Glyphs Recent Glyphs					
	Th fb ff ffb ffh fh fh					
	fk fi fi fi fi pi Basic Latin and Latin 1 Extended Latin A Extended Latin A Extended Latin A					
	Minion Pro V Regular V A M r Extended Latin B Punctuation					
	Superscripts & Subscripts					
Swash kalligraafiliste kaunistustega kirjamärk	Glyphs Numbers Ourrency					
Swash, Kangraanniste Kaunistustega Kirjannark,	Overset Search by Name, Unicode value or Character / Glyph ID Currency Symbols Symbols					
on enamasti kirjatuubi Italic stiilil.	Show: Swash Math Symbols					
	$\checkmark B C D E F G H I J K Greek Cvrillic$					
	$\mathcal{N} O \mathcal{P} \mathcal{Q} \mathcal{R} \mathcal{S} \mathcal{T} \mathcal{U} \mathcal{V} \mathcal{W} \mathcal{X}$ Small Capitals From Capitals					
	$\dot{A}\dot{A}\dot{A}\dot{A}\dot{A}\dot{A}\dot{C}\dot{A}\dot{C}\dot{C}\dot{E}\dot{E}\dot{E}\dot{E}$ Case-Sensitive Forms					
	$\hat{I} \ddot{I} \mathcal{D} \tilde{\mathcal{N}} \dot{O} \dot{O} \dot{O} \dot{O} \mathcal{O} \mathcal{O} \dot{U} \qquad \begin{array}{c} \text{Discretionary Ligatures} \\ \text{Denominators} \end{array}$					
	$\ddot{U} \uparrow \Phi \tilde{A} \tilde{A} \tilde{A} \tilde{C} \tilde{C} \tilde{D} \tilde{D} \tilde{\mathcal{E}}$ Historical Forms					
	$\check{\mathcal{E}} \check{\mathcal{G}} \check{\mathcal{G}} \check{\mathcal{I}} I \check{\mathcal{I}} \check{\mathcal{K}} \check{\mathcal{L}} \check{\mathcal{L}} \check{\mathcal{L}} \check{\mathcal{L}} \check{\mathcal{F}} \checkmark$ Standard Ligatures					
	$\tilde{N} \ \tilde{O} \ \tilde{C} \ \tilde{R} \ \tilde{R} \ \tilde{R} \ \tilde{S} \ \tilde{S} \ \tilde{S} \ \tilde{T} \ \tilde{T}$ Numerators					
	$ \begin{array}{c ccccccccccccccccccccccccccccccccccc$					
	Adobe Garamond Pro VItalic Ornaments Proportional Figures					
	Stylistic Alternates					
Ordinal järgarvu tähistaja (12 th)						
Ordinal , jargarva tamstaja (12)	Py Search by Name, Unicode value or Character / Glyph ID Stylistic Set 1					
	Show: Ordinals Subscript					
	a b d e g h i l m o Tabular Figures					
	r s t è n Slashed Zero					
	Minion Pro V Regular V A					
Denominator nimetaia (0_2)	↔ x					
Denominator, ininetaja (03)	P Search by Name, Unicode value or Character / Glyph ID					
	Show: Denominators					
	\$ ( ) , 0 1 2 3					
	4 5 6 7 8 9 ¢ /					
	Minion Pro V Regular V					

Kontrollpaneeli OpenType menüüs on näha InDesignis võimalikud omadused. Kui valitud kirjatüübil mõnd pole, on omaduse ümber nurksulud.

Fractions – murrud. 1/2 – ¹/₂

Erinevad numbrikujud ning joondused. **Oldstyle** number sobitub paremini teksti, **Lining** tabelitesse. Tabular joondus võrdsustab numbrite kesktelje vahed, nii et üksteise all olevaid numbreid on lihtsam võrrelda. Proportional ühtlustab vahed optiliselt. Teksti sees kasutatakse tavaliselt Proportional Oldstyle, aruannete tabelites Tabular Lining numbreid ja joondust.

Stiilid

Stiilide kasutamine on ennekõike vajalik väljaande ühtse kujunduse hoidmiseks. Stiilid on kirjamärgil, lõigul, objektil ja tabelil (milleks on vaja eraldi määrata lahtrite ja tabeli stiil). Stiil on omaduste kogu ja nii on võimalik ühe klikiga objektile stiili määrates anda sellele rea uusi omadusi. Kui tekib vajadus näiteks suurendada pealkirja fonti, siis muutes pealkirja lõigustiili, leiab muutus aset kogu dokumendis. Uut stiili on lihtsam salvestada, kui mõni tekst või objekt on juba sobivate omadustega, siis saab uue stiili luua olemasoleva põhjal.

Tekstile määratakse kõik võimalikud omadused lõigustiiliga (Paragraph Style). Kirjamärgi stiil (Character Style) on üksikute sõnade esile tõstmiseks lõigu sees ja sellele määratakse võimalikult vähe seadeid.

Kirjamärgi stiilidest (Character Style) on enamasti vaja rasvaselt, kaldkirjas või alajoondusega eristatud sõnu ning super- ja subscripti. Erandina teistest stiilidest ei salvestata kirjamärgi stiili olemasoleva teksti põhjal.

Uue stiili lisamiseks klikata uue stiili ikoonil Character Styles paneeli all või valida paneeli menüüst **New Character Style...** Esimesest valikust **General** panna stiilile nimi. Aktiveerides **Apply Style to Selection**, määratakse stiil kohe valitud tekstile. Boldiks kirjamärgi stiiliks valida **Basic Character Formats**, **Font Style: Bold**, kõik muud väärtused jätta tühjaks. Erinevatel lõigustiilidel võivad olla kasutusel erinevad fondid ja suurused, kuid selliselt määratud kirjamärgi stiili saab kasutada neis kõigis mõne sõna paksemalt esile toomiseks – säilib lõigustiili font, suurus ja värv, muutub ainult fondi stiil.

Tekstistiilidele saab ise määrata kiirvaliku, kuid see peab sisaldama numbrit.

Select All Unused valikuga kirjamärgi paneeli menüüst saab valida ja kustutada mittevajalikke stiile.

Kui kopeerida või asetada teksti, peab kirjamärgi stiilide paneelil olema valitud **None**, muidu määratakse kogu tekstile aktiivne kirjamärgi stiil.

Style Override Highlighteri aktiveerimine märgistab taustavärviga erinevused stiilist (overrides).

Uude faili saab stiile laadida IDD failist paneeli menüü valikuga "Load Character Syles…" või "Load All Text Styles…". Stiilide salvestamiseks muude projektide jaoks ja importimiseks uude faili saab kasutada ka **CC Libraries** paneeli.

Lõigustiil (Paragraph Style) salvestatakse enamasti vormindatud teksti põhjal. Lõigustiili paneel kordab kontrollpaneelilt määratud omadusi. Valitud tekstilõigu omadused on uue stiili aluseks, need on näha **Style Settings** aknas. **Reset to Base** eemaldab määratud omadused ja saab kõik uuesti valida.

Based On. Ühe stiili põhinemist teisel kasutada läbimõeldult. Näiteks määrata uputatud suurtähega esimene lõik põhinema kõige enam kasutatud sisuteksti stiilil. Kui siis muuta sisuteksti kirjatüüpi, muutub kirjatüüp ka suurtähega stiilis.

Next Style. Stiilide järgnemist üksteisele saab kasutada automaatseks küljendamiseks, kui väljaande teksti ülesehitus on alati sama. Näiteks pealkirjale järgneb alati sissejuhatus ja siis sisutekst. Tekstide järgnemise kasutamine tuleb määrata tekstiraami objekti stiiliga.

Break Link to Style valida lõigustiilide menüüst, kui on vaja üht stiilist eristuvat lõiku, mille omadused stiili muutes ei muutu.

+ märk stiili nime taga stiilide paneelil näitab, et antud lõigus on tehtud muutusi ja see erineb stiilist (**Overrides**). Liikudes kursoriga + märgi peale, näeb, milliseid muutusi on tehtud. Muutuste eemaldamiseks ja algse stiili taastamiseks valida kas stiilide paneeli menüüst või paneeli all olevatest ikoonidest **Clear Overrides**. Lõigu sees mõnele sõnale määratud kirjamärgi stiil ei ole override.

Muutusi stiilis võib teha ka muutes mõne konkreetse lõigu seadeid. Kui need on sobivad, valida stiilide paneeli menüüst **Redefine Style**. Muudatus toimub lõigu järgi, milles kursor hetkel asub.

	« x			
© Paragraph Styles	[1] 4	New Paragraph Style		
ponitekst+	(T) 7	Duplicate Style		
[Basic Paragraph]		Delete Style		
põhitekst+		Redefine Style		
astmeline loend		Style Options		
kommentaar				
Pealkiri 1		Clear Overrides		
alapealkiri		Toggle Style Override Highlighter		
- 4 in 1	× 1 🛍	Convert "põhitekst" Bullets and Numbering to Text		
		Break Link to Style		
		Load Paragraph Styles		
		Load All Text Styles		
		Select All Unused		
		Edit All Export Tags		
C Paragraph Styles	* ×	New Style Group		
	[1] A	Open All Style Groups		
pohitekst+	[+] 7	Close All Style Groups		
[Basic Paragraph]				
põhitekst+		Copy to Group		
Overrides (Alt-click to cl	ear): (size: 12 pt)	New Group from Styles		
kommentaar		Sort by Name		
Pealkiri 1		See all Daniel Danie		
alapealkiri	~	Smail Parlet Nows		
.s 👘 🔊	- 1 🗊			
	Clear overrides i clear character o Shift-click to cle overrides only)	n selection (Ctrl-click to overrides only, or Ctrl- ar paragraph-level		

Objekti stiile (Object Style) on vaja tekstiraamidele joone- ja taustavärvi, lõigustiilide järgnemise, automaatse suurendamise ja optilise joonduse (Story Options) kiiremaks määramiseks. Saab määrata ühe vaikimisi graafikaobjekti ja tekstiobjekti stiili, mida näitab ikoon stiili nime taga. See stiil lisatakse kõigile uutele objektidele või tekstiraamdele.

Object Style Options		↑ Object Styles
Style Name:	tekst	tekst 4
Location:		[Basic Graphics Frame]
Basic Attributes	Paragraph Styles	[Basic Text Frame]
Stroke & Corner Options	^	pilt wrapita
🛛 Paragraph Styles	Paragraph Styles	pilt wrapiga
Text Frame General Options	Paragraph Style: Pealkiri 1	osutaja
Text Frame Baseline Options	Apply Next Style	tekst 🗄 💆
Text Frame Auto Size Options		
Text Frame Footnote Options		ANDON
Story Options		
Text Wrap & Other		
Anchored Object Options		© Object Styles
Frame Fitting Options	- 0	·
Export Tagging		Tekst 7
Effects for: Object		[Basic Graphics Frame]
chects tor. Object		[basic rext rrame]
Transparency	â	- the second sec
Drop Shadow		piit wrapiga
Inner Shadow		Indicates style applied to new graphi
Outer Glow		objects (drag to another style to char
Inner Glow		Lie delaury.
Bevel and Emboss		

Text wrapiga graafikaobjekti stiili näide.

xt Wrap & Other Text Wrap Type 憲 IIII III IIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIII
Text Wrap Type 🗵 🍱 🖲 🖃 🔳 🔽 🔽
Apply to Master Page Only
Offset Top: 0 4 mm Bottom: 0 4 mm Bittom: 0 4 mm
Wrap Options
v

Kõiki stiile saab importida ühest IDD failist teise valides näiteks lõigustiilide paneeli menüüst "Load All Text Styles" ja seejärel IDD faili, mille stiile soovitakse kasutada. Avanevas suhtlusaknas saab valida, kas importida kõik stiilid või ainult valitud.

Stiilide kiirvaliku paneel (Quick Apply, **Ctrl+Enter**) stiilide kiiremaks lisamiseks tekstile. Menüüst saab valida, millised stiilid on paneelil kasutamiseks.

т	Incoming Style	Conflict with Existing Style OK
9 1	põhitekst	Use Incoming Definition
2 1	sisukord	Use Incoming Definition
9 1	pealkin	Use Incoming Definition
2 1	alapealkiri	Use Incoming Definition
Che	ck All Uncheck All	R.

¢	Quick Apply	x
	4 -	)
Quick Apply (Ctrl+Enter)	A bold Include Paragraph Styles (p:) A kinvalk Include Character Styles (c:) A märkus Include Object Styles (o:) A [None] Include Styles (c:) Include Styles (c:) Include Styles (c:) Include Table Styles (c:) Include Tables Styles (c:) Include Table Styles (c:) Include Tables Styles (c:)	
	Include Conditions (ct:)	

Otsing

Edit > Find/Change... Tavalisemad tekstis esinevad vead on leitavad Query menüüst, näiteks mitme järjestikuse tühiku asendamine ühega (Multiple Space to Single Space). Kui ühte otsingut on vaja korrata, saab selle salvestada ikoonist "Save Query" (1)

Eriotstarbeliste märkide otsimiseks ja asendamiseks on Special Characters ikoonist avanev menüü (2).

Otsingu ulatuse (3) saab määrata kas ainult valitud tekstist, seotud tekstiraamdest (Story), käesolevast dokumendist või kõigist avatud dokumentidest. Otsingu ulatuse menüü all olevatest ikoonidest saab otsingusse lisada ka juhtlehed, peidetud või lukustatud kihid, joonealused märkused.

InDesigni otsing võimaldab lisaks kirjamärkide asendamisele muuta ka **vormindust.** (4) Näiteks leida kõik Wordis boldiks märgitud sõnad ja määrata neile InDesigni kirjamärgi stiili või asendada imporditud Wordi lõigustiilid InDesigni stiilidega.

GREP on otsingu ja asendamise skript, millega saab teha keerukamaid asendusi. Näiteks saab kõik tühikuteta numbrid ümber grupeerida nii, et iga kolme numbri vahel o

numbrid ümber grupeerida nii, et iga kolme numbri vahel on tühik (5).

https://creativepro.com/10-findchange-tips/

d/Cha	nge					1	
uery:	Multip	le Space to Si	ngle Spac	e	~	G	
Find [~m Chan \s Searc Find I Charae	what: ~>~f~ ge to: th: Do th: Do Format: ter Style: ge Form ter Style:	Text	GREP	Glyph	Object @ 2 @, Pr m Ar m		Direction Fonward Backward Find Next Change Change <u>All</u> Change/Find Fewer <u>Options</u>
Searce Searce Find	th: Do	cument All Document Document	5	ž,			Done Find Next Change
Find (\d\	what: d\d)(\d	To End of Sto Selection	огу	~	Ar (1) (2) (2) (3) (4) (4) (4) (4) (4) (4) (4) (4		Change/Find Direction Forward
Chan	ge to:				0		O Backward

Eriotstarbelised märgid ja glüüfid

Insert Special Character	>	Symbols	>	
Insert White Space	>	Markers	>	Current Page Number
Insert Break Character	>	Hyphens and Dashes	>	Next Page Number 😡
Fill with Placeholder Text		Quotation Marks	>	Previous Page Number
Show Hidden Characters	Ctrl+Alt+I	Other	>	Section Marker
			_	Footnote Number

Eriotstarbelised märgid leiab Type > Insert Special Caracters menüüst. Olulisimad:

- Lehekülje number (Current Page Number)
- Poolitusmärk (Discretionary Hyphen) **Shift+Ctrl+**-Tavalist mõttekriipsu kasutata poolitamiseks!
- Sundreavahetus Shift+Enter
- Tühik, mis hoiab sõnad koos ühel real (Nonbreaking Space) Ctrl+Alt+X

Kõigi märkide nägemiseks tekstis aktiveerida Type > Show Hidden Characters.

Glüüfide paneel (Type > Glyphs) on märkide ja sümbolite leidmiseks, mida pole klaviatuuril. Näitab kas kõiki fondis olevaid märke või valikulist osa (**Show** rippmenüüst). Topeltklikiga valitud märgil lisatakse see teksti kursori asukohta. Paneeli alumisest paremast nurgast saab glüüfide vaadet suurendada. Viimati kasutatud märgid jäävad paneeli ülaossa ja kord kasutatud märki on lihtsam leida. Saab luua oma glüüfide kogusid paneeli menüüst valikuga "New Glyph Set...".

Valides ühe märgi teksti töövahendiga, saab kohe valida asendusglüüfi.

Tekstieditor

Edit > Edit in Story Editor. Lisaks lehekülje vaatele saab teksti korrigeerida või lõigustiile määrata tekstieditoris. Teksti ankurdatud pildid ning lisatud märkused on tekstieditoris nähtavad ja muudetavad. Tekstieditoris saab vaadata, kui palju teksti on üle (Overset), mis ei mahu tekstiraami. Avades samal ajal info akna (Window menüüst, F8), saab teada kirjamärkide ja sõnade arvu nagu igas teises tekstitöötlusprogrammis. (Characters 464+123 – 123 kirjamärki üle). Tekstieditoris kasutatav kirjatüüp ja kursori kuju on muudetavad eelistustest. Edit > Preferences > Story Editor Display.

korrigeerida või lõigustiile määrata tekstieditoris. Teksti ankurdatud pildid ning lisatud märkmed on tekstieditoris nähtavad ja muudetavad. Tekstieditoris saab vaadata, kui palju teksti on üle (Overset), mis ei mahu tekstialale. Avades samal ajal info akna (Window menüüst), saab teada tähemärkide ja sõnade arvu nagu igas teises tekstitöötlusprogrammis.

Joondamine

Liigutamise ajal on objekti joondamisel abiks Smart Guides, mille saab aktiveerida View > Grids & Guides > Smart Guides (Ctrl+U). Kui liigutada objekti leheküljel, siis rohelised abijooned jälgivad selle asukohta teiste objektide suhtes ja soovitavad joondamist. Magentatooni abijooned näitavad objekti

asukohta lehekülje (veeriste) suhtes.

 Joondamise ikoonid asuvad kontroll- ja omaduste paneelil. Eeelnevalt valida ikoonide

Align to Selection
Align to Key Object
Align to Margins
Align to Page
Align to Spread
Align to Spread

kõrval asuvast menüüst, mille suhtes joondada ning seejärel klikata vajalikul joonduse ikoonil. **Key Objecti** valimiseks, mille suhtes ülejäänud joondatakse, tuleb esmalt valida kõik joondatavad objektid ja siis klikata ühel neist. Key Objecti ümber ilmub jämedam joon ja seejärel saab ülejäänud objektid joondada selle suhtes.

 Täpsemaks objektide vahede määramiseks on joondamise paneel Window > Object and Layout > Align (Shift+F7). Aktiveerida Use Spacing ja määrata vahekaugus, siis klikata vajalikul joonduse ikoonil.

Kihtide paneel ja grupeerimine

Kihtide paneel hõlbustab lähestikku või üksteise peal asuvate objektide valimist ja nende muutmist. Vaikimisi asetatakse iga järgmine leheküljele lisatud objekt eelmise peale. Objektide asetust saab muuta omaduste paneelil Quick Actions > Arrange või menüüst Object > Arrange... valikutest. Asetuse korrastamist lihtsustab kihtide kasutamine. Kihtide vajadus sõltub layoudi keerukusest. Kindlasti on vaja eraldi kihte tekstidele, graafikale ja juhtlehe objektidele, mõnikord ka taustadele. InDesignis näeb kihtide paneelil ainult aktiivse laotuse (spread) objekte.

Kihid on vaikimisi suletud, noolest kihi nime ees saab kihti avada ja näha kõiki kihil olevaid objekte. Valitud objektiga kihile tekib sinine taustavärv. Valitud objekti saab liigutada teisele kihile, vedades aktiivset objekti tähistava värvilise ruudu (kihtide paneeli parempoolne tulp) teisele kihile. Kihil olevate objektide ümbrisjoone värvi saab muuta topeltklikiga kihi nimel avanevast "Layer Options" seadete paneelilt.

Lukustada saab üksikuid objekte või kogu kihti. Objekte lukustatakse klikates kihtide paneeli lukustamise tulbal või menüüst Object > Lock. Lukustatud objekti toimimist saab täpsustada eelistustest. Deaktiverides Preferences > General > Prevent Selection of Locked Objects, saab lukustatud tekstiraamis teksti muuta, kuid tekstiraami ei saa nihutada ega suurendada. Samuti saab nii lukustatud objekte kopeerida. Lukust lahti saab objekti küljes oleval lukustusmärgil või kihtide paneeli lukustusikoonil klikates.

Peita või nähtavaks muuta saab kogu kihti või üksikuid objekte eraldi nähtavuse ikoonist. Alt+klikk ühe kihi (objekti) nähtavuse ikoonil peidab kõik ülejäänud kihid (objektid).

Grupeerimiseks valida Object > Group (**Ctrl+G**) ja grupist vabastamiseks **Ctrl+Shift+G**. Objektide gruppi näitab punktiirjoon selle ümber. Topeltklikiga grupil saab valida objekte selle sees. Üksikuid objekte grupi sees saab valida ka otsevaliku töövahendiga. Grupis objektide muutmine või grupist eemaldamine on kõige lihtsam kihtide paneelil – avada grupp klikates noolel selle ees ning saab objekte ükshaaval valida ning grupist välja tõsta.

Transformeerimine

- Transformeerimine toimub valiku töövahendiga. **Shift** hoidmine skaleerib objekti proportsionaalselt, **Shift + Ctrl** hoidmine skaleerib objekti ja sisu (näiteks tekstiraami ja teksti) proportsionaalselt.
- Täpne transformeerimine on kõige lihtsam sooritada kontroll- või omaduste paneelil mõõte või tehteid sisestades. Igasuguste muutuste korral tuleb jälgida, kus asub alguspunkt (Reference Point, 1), mis jääb paigale ja kas on vaja proportsioonid lukustada (2) või ei. Kontrollpaneeli ikoon näitab (3), millised muutused on objektil võrreldes algsega. Kõik muutused saab tühistada, klikates sellel ikoonil parempoolse hiireklahviga ja valides Clear Transformations.

1	X: 🗘 -185.119 mm Y: 🗘 129.97 mm	W: 2 41.761 mm H: 2 47.94 mm	8 € 0 1009		0° × C 0° × Þ(	C C C C C C C C C C C C C C C C C C C
	*ID_CC_03.indd @ 210 200 190	100% × 180 170 160	150 140 130	120 110 100	90 80 70	60, 50, 40, 30,
140 1150						

• **Object** > **Transform** menüüst avanevatel paneelidel saab määrata täpsed muutused. **Object** > **Transform Again** käsklus võimaldab korrata eelmist muutust või muutuste jada.

Transform	>	Move	Ctrl+Shift+M
Transform Again	>	Scale	
Arrange	>	Rotate	
Select	>	Shear	
Group	Ctrl+G	Rotate 90° CW	
Ungroup	Ctrl+Shift+G	Rotate 90° CCW	
Lock	Ctrl+L	Rotate 180°	
Unlock All on Spread	Ctrl+Alt+L	Elin Horizontal	
Hide	Ctrl+3	Flip Vertical	
Show All on Spread	Ctrl+Alt+3		

• Töövahendite paneelil on lisaks Free Transform töövahendile keeramise **R**, skaleerimise **S** ja kallutamise **O** töövahend. Kolme viimase eripäraks on, et nendega saab vabalt nihutada reference punkti. Alt+klikates objektil saab määrata muutuse keskpunkti, arvuliselt täpse muutuse ja tekitada muutusega koopia. Samuti saab nende töövahenditega muuta üksikuid otsevaliku töövahendiga valitud punkte.

Värvipaneelid

Objekti sisu ja ümbrisjoone värvi näeb kontroll- ja omaduste paneelil. Topeltklikk kontrollpaneeli värviruudul avab **Color Picker** paneeli, värviruudule järgnev nool avab **Swatches** paneeli.

Objekti sisu või ümbrisjoone värvi muutmist valitakse Swatches paneeli vasakust ülemisest nurgast. Kummas asendis on ikoon (kas sisu või ümbrisjoone ruut on pealpool), seda omadust muudetakse. Sisu või ümbrisjoone värvi muutmist saab vahetada kiirvalikuga **X.** Sellest paremal on Swachis paneelil ikoonid, mis näitavad, kas muudetakse tekstiraami või teksti värvi. Käepärane on vedada värviproov paneelilt värvitavale objektile.

Swatches paneelil on **nimetatud** värvid (Named Colors), Color paneelilt objektile värvi valides saab nimetamata värvi. Nimetatud värvid käituvad nagu Illustratori Global värvid – muutes värviproovi, muutub see värv kõikjal failis. Värvide nimetamine on kasulik trükieelse värvikontrolli hõlbustamiseks. Kui valida värv Color paneelilt, et lisandu see automaatselt värviproovide paneelile, kuid selle saab lisada kas valikuga Color paneeli menüüst "Add to Swatches" või valikuga Swatches paneeli menüüst "Add Unnamed Colors".

Värviproovide laadimine teisest failist: paneeli menüüst valida **Load Swatches...** ja .idd fail, millest soovitakse värve laadida. Swatches paneeli korrastamiseks valida **Select All Unused** ja kustutada need. Värviproovide paneelil saab värvide järjekorda muuta neid teise asukohta vedades. **Swach Views** ikoon värviproovide paleti all võimaldab näha kas kõiki värve, üleminekuga (gradient) värve või värvigruppe. Vaikimisi on Swachis paneelil alati **Registration** värv – 4 värvi sisaldav must, mida ei tohi kasutada musta asemel.

Teksti värvi määramiseks valida tekst tekstitöövahendiga või kontrollida, et Swatches paneelil (või töövahendi paneeli allosas) oleks aktiivne **T** ikoon.

Uue värviproovi lisamine toimub Swatches paneeli menüüst "New Color Swach".

• Color type: protsess värvid lahutatakse trükiettevalmistuse käigus osavärvideks, spot värvil (täisvärvil) osavärve ei ole. Spot värvidest on enim kasutatav Pantone värvisüsteem. CMYKi värvidel on mõistlikum jätta nimeks nende CMYK väärtus (Name with Color Value). Pantone värvide nimesid pole võimalik muuta, need on määratud Pantone Color Librarys.

• **Color mode (värvisüsteem):** CMYK, RGB, Lab väärtusi saab ise määrata, st segada värvi. Color Mode rippmenüüs järgnevad pärast vahejoont värvisüsteemid, kus saab ainult valida värvi, muudatusi teha ei saa.

w Color Swatch	New Color Swatch	
Swatch Name: C=100 M=20 Y=0 K=24 Name with Color Value Color Type: Process	DK Swatch Name: PANTONE 151 C Name with Color Value Color Type: Spot	OK Cancel
Color Mode: CMYK	Color Mode: PANTONE+ Solid Coated	Add
Cyan 100 %	PANTONE 151 I C	
Magenta 20 %		
Yellow 0 %	PANTONE 149 C	
Black 20 %	PANTONE 150 C	
	PANTONE 151 C	
	PANTONE 152 C	

Värvitüüpi ja -süsteemi märgivad swaches paneelil parempoolse tulba ikoonid. Ühes InDesigni failis võivad korraga olla erineva värvisüsteemi värvid.

Värviprotsent (Tint). Swatches paneeli värvist saab määrata värviprotsendi, "lahjendada" heledama tooni kas Colors või värviproovide (Swatches) paneelil. Tint on läbipaistmatu, nagu oleks värvi segatud valget. Värv ja selle protsent on seotud – värvi muutmisel muutub ka tint. Värviprotsendi lisamiseks Swatches paneelile valida Color paneeli menüüst "Add to Swatches" ja Swatches paneeli menüüst "New Tint Swach".

0 Color T C=100 M=0 Y=0 K=0 C=50, M=0, Y=0, K=0	Hide Options Lab CMYK RGB Add to Swatches	O Swatches	>> = > % > % > % > % > % > % > % > % > % > %	New Tint Swatch Swatch Name: C-100 H=0 Y=0 X=0 Name with Color Value Culor Type: Puress Color Mode: Crya Color Mode: Crya Cya Cya Black 0 %5 Black 0 %5	Cancel Add
				Tint 70 %	

Värviüleminekuks (Gradient Swatch) tuleb kõigepealt Swatches paneeli menüüst valida "New

Gradient Swatch". Valida värviriba (Gradient Ramp) all värviruut ja siis sellele värv kas Swaches paneelilt või segada uus värv. Uue värvi lisamiseks üleminekusse klikata värviriba all ja sellele lisandub uus värviruut. Värvikasti eemaldamiseks tuleb see värviribast kaugemale vedada. Lihtsamaks leidmiseks on kasulik värviüleminek nimetada. Üleminekutele ei saa kohe lisada läbipaistvust, seda saab teha hiljem läbipaistvuse töövahendiga. Värviproovide paneelil on värviüleminekud alati horisontaalsed – pole võimalik muuta kallet (**Angle**).

Swatch Name: sinise	ed		$\subset$	ОК
Type: Linea	ir	~	Ē	Cancel
Stop Color: Swatches	Ň		2	
Lab	13		C	Add
C=100 CMYK		···· 🗹		
C=0 M RGB		IIII 🔀		
C=0 M 🗸 Swatch	es	III 🔀		
C=100 M=0 Y=0 K=0	50%	III 🔀		
C=100 M=100 Y=0	K=0			

Gradientide paneelilt (Windows > Color > Gradient) saab muuta konkreetse objekti värviülemineku tüüpi (Linear või Radial), kallet (Angle) või suunda (Reverse). Gradiendi töövahendiga (**G**) saab muuta gradiendi kallet ja suunda.

Tekstile värviülemineku lisamisel arvestab ID mitte teksti, vaid tekstiraami suurust.

Värviline tekst Värviline tekst

Läbipaistvus. Kogu objekti läbipaistvust saab muuta kontroll- või omaduste paneelilt. Efektide paneelilt (Window > Effects) saab määrata kas kogu objekti sulatusviisi (Blending Mode) ja läbipaistvust või eraldi sisu, joone või teksti läbipaistvuse muutmist.

Kõiki efekte saab valida nii kontroll- ja omaduste paneeli efektide ikoonist kui ka menüüst Object > Effects > ... Efekte saab lisada nii piksel- kui ka vektorgraafikale, kogu objektile või sisule, ümbrisjoonele ja tekstile eraldi.

Serva hajutamise (Gradient Feather) saab lisada nii efektide paneelilt kui läbipaistvuse töövahendiga (Shift + G) vedades.

Sisu kogumine ja jagamine

Content Collector ja **Content Placer**, kiirvalik **B**, on vahendid korraga hulga objektide kogumiseks ja asetamiseks dokumendi ühelt leheküljelt teisele või ka mitme dokumendi vahel. Kui clipboardile saab kopeerida korraga ühe objekti või grupi, siis sisu kogujasse (conveyor) saab koguda suurema hulga objekte või gruppe (set) ning selles olevaid objekte saab asetada uude kohta suvalises järjestuses.

Sisu laetakse kogujasse Collector töövahendiga klikates objektil. Vedades Collectoriga üle mitme objekti, tekib kogujasse objektide grupp (set). Arv grupi kohal näitab, mitu objekti selles on.

Aktiveerides Content Placer töövahendi, saab koguja ikoonidest määrata, kuidas asetamine toimub. Ühest kogujas olevast objektist saab teha uude asukohta mitu koopiat või asetada koopia lingituna algsesse faili.

video.tv.adobe.com/v/10237 helpx.adobe.com/indesign/using/linked-content.html

Objekti omaduste kopeerimine pipetiga

Avades topeltklikiga pipeti (Eyedropper) töövahendi seaded, saab valida, mida on võimalik kopeerida ja milliseid omadusi ei kopeerita.

1. Valida muudetavad objektid ja seejärel klikata pipetiga objektil, millelt omadusi kopeerida.

2. Klikata pipetiga objektil, mille omadust tahetakse kopeerida. Enne klikki on pipett tühi, pärast täidetud. Seejärel klikata objektil, millele omadused üle kanda. Pipett jääb täidetuks. Alt klahvi hoides pipett tühjeneb ja saab valida üle kandmiseks järgmise omaduse. Pipeti saab tühjendada ka klikiga tühjal alal.

Tekstil klikates kopeeritakse ja kantakse üle lõigu omadusi. Kirjamärgi omaduste kopeerimiseks ja üle kandmiseks tuleb üle teksti vedada.

Eyedropper Options		Objekti
> 🗹 Stroke Settings	ОК	OUJEKU
✓ ☑ Fill Settings		
Transparency	Cancel	
Fill Effects		
Color and Tint		
Overprint		
> 🗹 Character Settings		
> 🗹 Paragraph Settings		
> 🗹 Object Settings		

Objekti kuju muutmine

Teksti- ja pildiraame saab muuta nagu iga teist vektorobjekti: lisada ja muuta punkte Pen töövahendiga või muuta punktide asukohta Direct Selection töövahendiga. **Object > Pathfinder...** valikutega saab tekstiraami kuju muuta ka siis, kui sellel on tekst. InDesignis saab objekti kuju muuta **Object > Convert Shape...** valikust, näiteks ringi nelinurgaks.

Objekti nurkade kuju saab muuta:

- Kontrollpaneeli ikoonidest nurkade kuju muutes muutuvad kõik nurgad võrdselt.
- **Object > Corner Options...** valikust saab muuta kõiki nurki eraldi. Sama dialoog avaneb Alt+klikiga kontrollpaneeli nurkade ikoonil.
- Nurkade muutmine kollaste nurgamarkeritega klikk kollasel ruudukesel ja siis vedades suurendada või vähendada nurgaefekti. Shift hoides saab muuta ainult üht nurka.

Iga vektorobjekti nurki saab analoogselt muuta, näiteks sulepeaga joonistatud siksaki teravaid nurki ümardada.

111		
	None Pancy Bevel	Auto-Fit
	Inset	nded
7		
-		

P	Corner Options
	Corner Size and Shape:
	"□ \$\4 mm
N	
	Preview Cancel
7	
	Click to edit corners ize. Alt-click to change Click to edit corners (Press Shift to change one corner.)
•	

Duplikaadid

• Objekti lohistamise ajal **Alt** klahvi hoides muutub kursor kahekordseks nooleks ja objektist tekib koopia. Objekti lohistamise ajal Alt klahvi hoides ja samal ajal vajutades **üles ja paremale noolt**, toimub Gridifing – tekivad vahekoopiad.

- Edit > Duplicate teeb koopia samal viisil nagu toimus eelmine kopeerimine.
- Edit > Step and Repeat... saab määrata koopiate arvu, vahekaugused, kas ühes reas või tulpadena.
- Muutes objekti asukoha väärtusi kontrollpaneelilt ja seejärel vajutades **Enter+Alt**, tekib uude asukohta koopia.

	-
Step and Repeat	
Grid <u>R</u> ows: ◯ 3Columns: ◯ ⊨ ☑ Cr <u>e</u> ate as a grid	OK Cancel
Offset Vertical: 🗘 24 mm Horizontal: 🗘 32 mm	☑ Pre <u>vi</u> ew

Raamat

Kui väljande sisu ei mahu ühte faili, saab stiilide ning lehekülgede loendamise ühtlustamiseks, ühise sisukorra või illustratsioonide nimekirja koostamiseks teha raamatu faili. Raamatu fail on väike paneel, kuhu saab lisada, vahetada ja eemaldada InDesigni faile.

Ühe failidest saab määrata stiilipõhjaks (**Style Source**), millega saab eemaldada juhuslikult tekkinud erinevused teiste failide tekstistiilides või värvides.

Paneeli menüü valikust saab kõik failid korraga eksportida PDF failiks.

Kui failides määrata lehekülgede loendamine automaatseks, saab mõne lehekülje lisamisel või kustutamisel uuendada kõigi failide leheküljenumbreid (Update Numbering...).

Sisukord

Sisukorra saab koostada nii ühele failile kui ka kõigile raamatu failidele korraga. Sisukorra koostamiseks ei pea kõik raamatus olevad failid olema avatud. Piisab, kui on avatud raamatu fail ja fail, kuhu lisatakse sisukord. Samamoodi nagu koostatakse sisukorda, saab teha ka illustratsioonide, jooniste või fotode nimekirja. Peamine on sisukorra või nimekirja koostamisel kasutada õiegesti stiile. Kui on vaja teha nimekiri väljaande joonistest, siis joonise nimele määrata oma stiil ja nimekirja lisatakse kõik selle stiiliga tekstid.

Sisukorra alustamiseks valida **Layout > Table of Contents**. Pealkirjade stiilid, mida kasutatakse sisukorras, lisatakse parempoolsest stiilide aknast vasakpoolsesse Add nupuga.

Entry Style. Sisukorda lisatud stiilile määratakse uus tekstistiil, sest 48-punktise tekstiga pealkirju ei saa tõenäoliselt nii suurelt sisukorras näidata.

Page Number. Valida, kas lehekülje number on enne või pärast teksti.

Between Entry and Number. Valida menüüst teksti ja leheküljenumbri vahele sobiv tühik, märk või tabelduskoht, näiteks parempoolse joonduse tab.

Style. Lehekülje numbritele ja vahemärkidele võib määrata tekstist erineva kirjamärgi stiili.

Include Book Documents peab olema kindlasti aktiivne kui sisukord tehakse mitmele failile.

ETHIN SISUROPD 1. GIAESTE Gettoregeus 2 1. Musci dolo Magnihil et perum sunto 2 1. et iduntet pesed esgi offictur 2 1. opti desturia con nmuscame altur? 3 1. Vina

Run-in. Järgnevaid tekste ei asetata uuele reale.

Sisukorra stiil on kasulik salvestada. Klikates OK, tekib kursori külge tekstiikoon, millega vedada leheküljele tekstiraam, kuhu koostatakse sisukord.

Sisukord koostatakse üks kord, muudatuste korral sisufailides on vaja sisukorda uuendada, valides sisukorra tekstiraam ja **Layout > Update Table of Contents**. Sisukord uuendatakse salvestatud sisukorrastiili järgi.

ble of Conten	ts								
TOC Style:	konspek	ti sisukord	~					ОК	-
Title:	Sisukord			) <mark>s</mark>	Style: Pea	lkiri	~	Cancel	-
Styles in Ta	able of Co	ontents						Contect	_
Include Par	agraph S	tyles:			Other	Styles:		Save Style	
Pealkiri					[No Pa	agraph Style]		Fewer Option	s
			<u> </u>	< Add	esime	ne lõik			-
			_		[Basic	Paragraph]			
			Re	move >>	Põhitek	st		~	
Entr Page N	y Style: lumber:	Sisukord After Entry	y	~	Style:	rasvane		~	
Betwe	en Entry	and Numb	er: ^y	•	Style:	[None]		<u>~</u>	
Sort Ent	ries in Alp	phabetical	Order		Level:				
Options									
Create P	DF Bookr	marks			🗌 Run-in				
Replace	Existing	Table of Co	ontents			e Text on Hidde	en Layers		
Include	Book Doo	tuments			(raamat.in	db)			
C	vr anchor	in source	paragrapn						
Make tex	anchoi								

Faili salvestamine ja eksport

InDesign tööfail on laiendiga IDD. Kui on vaja fail avada vanemas versioonis, salvestada IDML (InDesign Markup Language) fail.

File > Package on kasulik failide korrastamiseks ja teistele kasutajatele saatmiseks. InDesign salvestab ühte kausta kokku koopiad tööfailist, sellesse lingitud graafikast ja kasutatud fontidest. Vajadusel saab juurde lisada tekstifaili infoga, IDML ja PDF faili.

File > Export. Tavalisema valiku, PDF faili eksportimiseks on 2 võimalust: trükiks **Print** ja veebis vaatamiseks **Interactive**. Interaktiivses PDF failis võib olla linke, täidetavaid tekstivälju, video- ja animatsioonifaile. Sellise faili eksportimisel saab valida, kuidas fail vaatajale avaneb ja kuidas optimeeritakse pikselgraafikat.

Trükifaili eksportimise seaded on põhjalikumad. Pikselgraafika kvaliteediks valida kas High või Maximum (1), kontrollida lõikevaru (2) ning valida sobiv värviprofiil (3).

Adde ADP Fryge: [] Concerd 2.23 Toron and the adve ADP is a set of the ADP is a set of the adve ADP is a set of the adve ADP is a set of the ADP is a set of the adve ADP	Export Adobe PDF			Export Adobe PDF					
	Adobe PDF Preset: ISO	Coated v2 330		Adobe PDF Preset:	ISO Coated v2 330				
	Standard: PDF/	(X-1a:2001 ~	Compatibility: Acrobat 4 (PDF 1.3)	Standard:	PDF/X-1a:2001 Compatibility: Acrobat 4 (PDF 1.3)				
	fianeral	General		General	Compression				
	Compression	[Pased on 'Illustrator Default']	These we the default rettings when	Compression					
<pre>binds beautifuer there th</pre>	Marks and Bleeds	Description: [Based on Illustrator Default] saving an Illustrator file as an / when you plan on editing the	Adobe PDF document. Use these settings file again in Illustrator, or when you need	Marks and Bleeds	Color Images Do Not Downsample 150 pixels per inch				
The manual interview Partial interview Partial intervie	Output	to place it in a layout applicati of the file is unknown	on such as InDesign, or when the final use	Output	for images above: 225 pixels per inch				
Part Part	Advanced	of the life is differentiation.		Advanced	Compression: Automatic (JPEG) V Tile Size: 128				
<pre>cmpred. cmpred.cmp</pre>	Summary 🔥	Pages	Viewing Dofnult	Summary	Image Quality: Maximum				
Composed visit of the second visit		Export As O Pages O Spreads	Lavout: Default		Minimum				
Image: Specific 100 Finds Image:					Do Not Downs, to down 150 pixels per inch				
species		Create Separate PDF Files	Open in Full Screen Mode		High 225 pixels per inch				
Operation Intege Capits: Instants:		Suffix:	View PDF after Exporting		Compression: V Maximum Tile Size: 128				
Image: Support State State Output State State Image: Support State State Image: Support State State Image: Support State State State Image: Support State State State Image: Support State		Options			Imane Quality: Maximum				
Coperture Coperture		Embed Page Thumbnails	Create Tagged PDF						
Book Laver: Uode & Prested E Laver: wee Prest. wee Prest.		Optimize for Fast Web View	📋 Create Acrobat Layers		Monochrome Images				
Solde: Description prote pet not in standard: In solder data In solder data (sure Print): Export Export Export (sure Print): Export Export Export Export (sure Print): Export Export Export Export Export (sure Print): Export Export <td></td> <td>Export Layers: Visible & Printable Layers</td> <td></td> <td></td> <td>Do Not Downsample 300 pixels per inch</td>		Export Layers: Visible & Printable Layers			Do Not Downsample 300 pixels per inch				
Importantion Non-Printing Objects Interactive Convertise: Under Rates and Rates a		Include			for images above: 450 pixels per inch				
Super Adole PDF Adole PDF Proget: Specific: Toport: Specific: Toport: Specific: Toport: Specific: Toport: Specific: Toport: Toport: </td <td></td> <td>🗆 Bookmarks 🔲 Non-Pr</td> <td>rinting Objects</td> <td></td> <td>Compression: None</td>		🗆 Bookmarks 🔲 Non-Pr	rinting Objects		Compression: None				
Interactive Diments: De Not Indude Export Andore PDF Andore PDF proget: D Concel Sport Andore PDF Andore PDF proget: D Concel For Andore PDF Andore PDF proget: D Concel For Andore PDF Andore PDF proget: D Concel For Andore PDF Andore PDF proget: D Concel For Cancel<		Hyperlinks Visible Guides and Baseline Grids Interactive Elements: Do Not Include			Compress Text and Line Art Crop Image Data to Frames				
Gover Pronet Expont Chord Expont Concel Store Protect ncel Store Protect Concel Store Protect Store Protect Concel Store Protect Concel Store Protect Concel Store Protect Store Protect Concel Store Protect Concel Store Protect Concel Concel Store Protect Store Protect Store Protect Store Protect									
Marks and Bleeds Marks and Bleeds Corporation Marks Type: Default National Coop Marks Type: Default Coop Marks Coop Marks Output Coop Marks Coop Marks Description Description Description Survey Description Description Output Description Output Description Description Output Description Description Output Description Description Description Survey Description Description Output Description Description Survey Description Secord survey Survey Description Description Survey Description Reader years teaching by view a description. Survey Egot Concel Survey	Adobe PDF Preset: ISO Standard: PDF/	Coated v2 330 X-1a:2001 V	Compatibility: Acrobat 4 (PDF 1.3)	Adobe PDF Pre <u>s</u> et:	TSO Coated v2 330 ~ PDF/X-1a:2001 ~ Compatibility: Acrobat 4 (PDF 1.3)				
Comparation Markad Tips: Definition Tips: Definition Color Markad Tips: Definition Definition <th>General</th> <th>Marks and Bleeds</th> <th></th> <th>General</th> <th>Output</th>	General	Marks and Bleeds		General	Output				
Note and Biolds <ul> All Prights's Marks Type: Default Coro Maigs Weight 6.25 pt Security Bioled Marks Offset 0.2117 mm Bioled Marks Option: Output Condition Marks Output Condition Marks Output Condition Marks Output Condition Marks Output Condition Marks	Compression	Marke		Compression	Color				
Outed Answerd Bieled Marks Importantion Marks Offset: 0.25 pt importantion Marks Importantion Marks Offset: 0.2117 mm Importantion Marks Offset: 0.2117 mm Importantion Marks Importantion Marks <td>Marks and Bleeds</td> <td>All Printer's Marks Ty</td> <td>/pe: Default</td> <td>Marks and Bleeds</td> <td>Color Conversion: Convert to Destination (Preserve N</td>	Marks and Bleeds	All Printer's Marks Ty	/pe: Default	Marks and Bleeds	Color Conversion: Convert to Destination (Preserve N				
Bleed Marks Offset 2,117 mm Bagistration Marks Offset 2,117 mm Correst Page Information Giffset 2,117 mm Died and Slop Q Generation Generation Died and Slop Q Generation PDF/X Output Intent Profile Name: Youtput Intent Profile Name: Died and Slop Q Generation Q Generation PDF/X Output Intent Profile Name: Youtput Intent Profile Name: Output Condition Igame: Description Notion Total Sarge Preset Egont Cancel Sarge Preset Egont Cancel	Output	Crop Marks	aht: 0.25 pt ~	Output	Destination: Working CMYK - ISO Coated v2 (ECI)				
Summery	Security	Bleed Marks	ant 12 117 mm	Security	Profile Inclusion Policy: Don't Include Profiles 🛛 🗸 😽 🍮				
Color Bars Instance (ink Manager) P age Information 2 Bleeds and Slop 2 Bleeds 3 mm Output Condition Identifier: 0 Detors: 3 mm Database 3 mm Database 0 Detors: 3 mm Database 3 mm Database 3 mm Database 0 Description Regative Name: Description Newsel Cancel Sarge Preset	Summary 🔥	<u>Registration Marks</u>	set y 2,117 mill	Summary	A				
Bleed and Slug 2 Bleed and Slug 2 Bleed: 0 Tog: 0 3 mm Inside: 0 3 mm Datom: 0 3 mm Dutside: 0 3 mm Datom: 0 3 mm Dutside: 0 3 mm Include Slug Area Description Cancel Sarge Preset		Color Bars			Simulate Overprint (Ink Manager)				
Bleed and Slup 2 Diede: Output Intent Profile Name: Tog: 3 mm Dutside: 3 mm Output Condition Igame: Output Condition Igame: Dutside: 3 mm Include Slug Area Description Reader Y Name: Description		Page Information							
Sayse Preset Egoot Cancel		Bleed and Slup I yee Document Bleed Settings _{kg} 2 Bleed:			PDF/X				
Bleed: Tog: 0 arm 1 Inside: 0 arm 1 Dutside:					Output Intent Profile Name: Working CMYK - ISO Coated				
Tog: 0 3 mm Inside: 0 3 mm Detors: 0 3 mm Quiside: 0 3 mm Dittom: 0 3 mm Quiside: 0 3 mm Include Slug Area Description Description Description Sayse Preset Egoot Cancel Sayse Preset					Output Condition Name:				
Bottom: 3 mm Qutside: 3 mm Indude Slug Area Indude Slug Area Says Preset Egoot Cancel Says Preset		Top: 🗘 3 mm Inside	e: 🗘 3 mm		Output Condition Identifier:				
Saye Preset) Egront Cancel Saye Preset) Egront Cancel		Bottom: 0 3 mm 8 Outside	a: 0 3 mm		Registry Name:				
Saye Preset) Egoot Cancel Saye Preset) Egoot Cancel									
Says Preset) Egoot Cancel Says Preset) Egont Cancel		Include Slug Area			Description				
Says Preset) Egoot Cancel Faguet Cancel					Position the pointer over a heading to view a description.				
(Sage Preset) Egoot Cancel (Sage Preset)									
(Sage Preset) Eggont Cancel (Sage Preset) Eggont Cancel									
Sage Preset) Egront Cancel Egront Cancel									
(Sage Preset) Export Cancel (Sage Preset) Egont Cancel									
	Save Preset		Export Cancel	Save Preset	Export Cancel				

Trükikodadel on kindlad nõuded, kuidas faile nimetada. Kõigepealt töö nimi, siis valmis trükise mõõt (laius x kõrgus) ja lõikevaru suurus. Kasulik on selliselt nimetada juba IDD fail ja eksportimisel valida **Use InDesign Document Name as the Output Filename**.

Export					×		
← → ~ ↑ 📃	« aasta > aastanaitus201 >	~	õ	Otsi kohast aastanaitus2019_u	<i>p</i>		
Faili nimi:	EKLaastanäitus_200x260_bleed3.pd	t			~		
Salvestustüüp:	Adobe PDF (Print) (*.pdf) ~						
	Use InDesign Document Name as the Output Filename	Se	tting om th	will be applicable e next export			
✓ Kaustade sirvimin	e			Salvesta Loobu	J .		

PDF faili kommentaaride importimine

InDesigni failist eksporditud PDF faili tehtud parandused ja kommentaarid saab importida InDesigni menüüst **File > Import PDF Comments** või **Window > PDF Comments** paneelilt. Teksti saab parandada aksepteerides Acrobat Readeris tehtud muudatuse. Muud kommentaarid saab märkida kas lahendatuks või kustutada – nii on mugav vajalikes parandustes järge pidada.

PDF faili kommentaaride importimine

InDesigni failist eksporditud PDF faili lisatud kommentaarid saab importida InDesigni <mark>File</mark> > Import PDF Comments või Window > PDF. Teksti saab ~~teha parandused a~~ksepteerides kommentaari parandust.

https://indesignsecrets.com/another-new-feature-indesign-cc-import-pdf-comments.php#

www.youtube.com/watch?v=M2rDf9YaFxE

Andmete importimine (Data merge)

Tekstifailist andmete importimist InDesigni kasutada siis, kui on vaja ühe kujunduse, kuid erinevate andmetega lehekülgi. Niimoodi saab lihtsustada visiitkaartide või tootelehtede andmete vahetamist: ühest InDesigni kujunduspõhjast salvestatakse andmete importimisel automaatselt nii mitu lehekülge kui mitu andmerida imporditakse.

Andmete salvestamiseks kasutatakse kas tabelarvutusprogrammi (Excel, Google Spreadsheet vm) või tekstieditori (Notepad vm). InDesigni importimiseks sobivad andmed kas CSV (väärtused on eraldatud komadega) või TXT formaadis. Indesigni saab importida kahte tüüpi sisu: tekst ja pilt.

Tabeli või tekstifaili ülemises reas anda andmeväljadele nimed nagu näiteks "Nimi", "Amet", "Telefon" jne. Pildifailid tuleb märkida "@image". Andmed asuvad järgmistel ridadel. Tabelis pannakse andmed eraldi lahtritesse, tekstifailis eraldatakse väärtused kas tabulaatorite, komade või semikoolonitega. Kui andmed (näiteks hind) peavad sisaldama komakohti, siis saab andmed eraldada semikoolonitega. Pildid on kasulik hoida eraldi kataloogis ja andmefailis näidata lisaks pildifaili nimele kataloogi asukoht (Näiteks ./pildid/pilt1.jpg). InDesigni failis salvestada enne andmete importimist andmetele sobivad teksti- ja objektistiilid.

Type & Tables	>		Oata Merge	Scripts Script La	Select Data Source
Utilities	> Background Task	cs			Export To PDF
✓ 1 Data merge.indd @ 200%	Data Merge Script Label	6	1. Choose Select Data menu. 2. Drag data fields fro	a Source from the panel A	Update Data Source Remove Data Source
	Scripts Tags Tool Hints	Ctrl+Alt+F11	selected, click the dat insert). 3. Choose Create Mer panel menu.	rged Document from the	Preview Create Merged Document Update Content in Data Fields
			Preview	14 4 1 b bl	Content Placement Options
					Show Log of Undate Perults

Andmete importimiseks avada Window > Utilities > Data Merge paneel. Paneeli menüüst valida "Select Data Source" ning seejärel avanevas aknas leida andmetega CSV või TXT fail. Kuidas andmeväljad on eraldatud, kas komade, semikoolonite või tabulaatoritega, täpsustada aktiveerides "Show Import Options".

Delimiter:	Comma	~	ОК
Encoding:	Unicode	~	Cancel
Platform:	PC	~	$\square$

				< <image/> >				
			** 2		1			44 X
	Data Merge		≡		Data Merge			≡
0	toataimedKOMA.txt		→[::]		toataimedKOMA.txt			
-+	T Nimi				T Nimi			1
	T ladina/vene				T ladina/vene			1
	T hind				T hind	N		1
Nimi	👪 image			A DTime is a	斗 image	43		1
ladina k hind	Preview	4 4 1	► H	< <niiiii>> <ladina vene="">> <<hind>></hind></ladina></niiiii>	Preview	14 4	1 →	H

Andmefaili importimisel tekivad Data Merge paneelile andmeväljade nimed. Andmevälju tuleb lehele paigutada ükshaaval. Andmete kasutamiseks:

- Vedada importimise aknast väljade nimed ükshaaval teksti- või pildialale ning panna neile seejärel stiilid. Erinevate lõigustiilide lisamiseks mitmele tekstile korraga kasutada lõigustiilide järjestust ja objektistiili.
- Valida tekstitöövahendiga asendustekst, millel on juba vajalik tekstistiil ja seejärel klikata andmete importimise paneelil vajaliku andmevälja nimel.

						and a second second second second second second second second second second second second second second second
	44 X	"		44 1	×	
≎ Data Merge		Oata Merge			=	
toataimedKOMA.bd	→ □	toataimedTAB.txt			譂	
T Nimi	1	T Nimi				Create Merged Document
T ladina/vene 1		T ladina/vene			1	
T hind	1	T hind				1
🔜 image	1	🖬 image			1	1
Preview 14	(2 Jr H	Preview	14 4	2	H	
	© Data Merge toataimedKOMA.but T Nimi T ladina/vene T hind imige Preview 14	*** x ◊ Data Merge tostaimedKOMA.bxt T Nimi 1 T ladina/vene 1 T hind 1 image 1 Preview Id 2 H		 ♦ Data Merge ♥ Data Merge ♥ Data Merge ♥ Data Merge ♥ Data Merge ♥ Data Merge ♥ Data Merge ♥ Preview /ul>	• O Data Merge • Data	• Data Merge • Mini • T Iadina/vene • Minge • Preview • Preview • I 4 4 2 • Pi

Paneeli all asuva Preview aktiveerimine näitab leheküljel välja nimede asemel imporditud sisu. Andmeid saab vahetada paneeli all asuvatel nooltel klikates ning vaade InDesigni leheküljel muutub selle järgi, milline andmerida on valitud.

Andmete importimisega luuakse uus fail, algne fail kujunduspõhjaga jääb alles. Imporditud andmetega lehekülgede saamiseks valida paneeli ikoonist või menüüst "Create Merged Document".

Records. Valida, kas faili tuuakse kõik andmeread või valikuliselt (1) ning kas iga andmerida tuuakse eraldi lehele või paigutatakse mitu ühele lehele: Multiple Records (2). **Mulitple Record Layout (3)**. Andmeridade vahede ja asetuse muutmine. **Options.** Pildifailide asetumise (fiting) seaded.

https://pagination.com/tutorials/data-merge-indesign/

Trükiettevalmistus

Protsess värv ja täisvärv (spot)

Protsess värvid jagunevad värvilahutuse käigus osavärvideks. Enim kasutatud protsessvärvide süsteem on CMYK. Nagu nimetus ütleb, on värvideks siin tsüaansinine (Cyan), magentapunane (Magenta) ja kollane (Yellow). Must (Black, Key) võimaldab reprodutseerida musta teksti ja tumendatud varjundeid. Neli poolläbipaistvat värvi trükitakse rastripunktidena üksteise peale nii, et kogu värvigamma moodustub nende segunemise tulemusel.

Täisvärv (spot) ei jagune värvilahutuse käigus osavärvideks. Spot värve kasutatakse juhul, kui on vajalik tagada kindel värvitooni vastavus või erksam toon. Need värvid segatakse enne trükkimist õiget tooni. Tuntumad spot värvid on Pantone värvisüsteemi (www.pantone.com) värvid.

Värvikataloogi värvid leiab Swaches uue värviproovi valimisel Color Mode menüüst. Kuna tegemist on standartse kataloogiga, ei saa neid värve muuta ega ümber nimetada. Sellest kataloogist saab värve otsida numbrite järgi, kui on teada ettevõtte CVIs määratud värvi numbrid. Selleks tuleb trükkida värvinumber "Find" väljale. Pantone värve kasutatakse kas 1, 2 või 3 värviga trükkimisel või CMYK lisavärvina.

Täisvärve kasutatakse ka eritöötluste märkimiseks ja selleks on vaja värv ise nimetada. Stantsijoonise tegemisel kasutada joone jämedust 0,4 mm ja lõikuse tähistamist punase, soonimist rohelise ja perforeerimist kollase värviga.

Curted Manage		
Swatch Name:	OK Swatch Name:	ОК
	Cancel	Cancel
Color Type: Process	Color Type: Spot	
Color Mades Canaz	Add	Add
Color Mode: CMTK *	Color Mode: PANTONE+ Solid Coated	
Lab		
	PANTONE 215 £ C	
Mag RGB	PANTONE 210 C	3 📕 🎧
Ye ANDA Color	PANTONE 211 C	3 🖉 💧
E DIC Color Guide	PANTONE 212 C	3 📕 🕛
FOCOLTONE	PANTONE 213 C	3 📕
HKS E Process	PANTONE 214 C	3 📕
HKS E	PANTONE 215 C	1 🔛 🗸
HKS K Process		
HKS K		
Add to CC Lil HKS N Process	C Add to CC Library: Create New Library or Laws	Maria
HIVE N	Add to Co Library. Cleate New Library	MOLE
HK5 N		
HKS Z Process		
HKS Z		
HKS Z Process HKS Z PANTONE+ CMYK Coated	New Color Swatch	
HKS Z Process HKS Z PANTONE+ CMYK Coated PANTONE+ CMYK Loncoated	New Color Swatch	
HS Z Process HKS Z Process HKS Z PANTONE+ CMYK Coated PANTONE+ COVF Uncoated PANTONE+ Color Bridge Coated	New Color Swatch Swatch Name: Lõige	ОК
HS Z Process HKS Z Process HKS Z PANTONE+ CMYK Coated PANTONE+ COIVE Uncoated PANTONE+ Color Bridge Uncoated PANTONE+ Color Bridge Uncoated	New Color Swatch Swatch Name: Lõige	ОК
HS N HKS Z Process HKS Z PANTONE+ CMYK Coated PANTONE+ Color Bridge Coated PANTONE+ Color Bridge Uncoated PANTONE+ Color Bridge Uncoated PANTONE+ Metallic Coated	New Color Swatch Swatch Name: Lõige Name with Color Value Color Type: Spot ~	OK Cancel
HS X HKS Z PANTONE+ CMYK Coated PANTONE+ CMYK Uncoated PANTONE+ COIro Bridge Coated PANTONE+ Color Bridge Uncoated PANTONE+ Hetallic Coated PANTONE+ Pastels & Neons Uncoated PANTONE+ Pastels & Neons Uncoated	New Color Swatch Swatch Name: Lõige Name with Color Value Color Type: Spot ~	OK Cancel
HS X HKS Z PANTONE+ CMYK Coated PANTONE+ CMYK Located PANTONE+ Color Bridge Coated PANTONE+ Color Bridge Uncoated PANTONE+ Metallic Coated PANTONE+ Pastels & Neons Coated PANTONE+ Pastels & Neons Uncoated PANTONE+ Premium Metallics Coated	New Color Swatch Swatch Name: Lõige Name with Color Value Color Type: Spot	OK Cancel
HAS N HKS Z Process HKS Z PANTONE+ CMYK Coated PANTONE+ COIOr Bridge Coated PANTONE+ Color Bridge Uncoated PANTONE+ Color Bridge Uncoated PANTONE+ Pastels & Neons Coated PANTONE+ Pastels & Neons Uncoated PANTONE+ Pastels & Neons Uncoated PANTONE+ Pastels & Neons Uncoated PANTONE+ Solid Coated	New Color Swatch Swatch Name: Lõige Name with Color Value Color Type: Spot Color Mode: CMYK	OK Cancel Add
HAS N HKS Z PANTONE+ CMYK Coated PANTONE+ CMYK Coated PANTONE+ Color Bridge Coated PANTONE+ Color Bridge Uncoated PANTONE+ Metallic Coated PANTONE+ Pastels & Neons Uncoated PANTONE+ Premium Metallics Coated PANTONE+ Solid Coated PANTONE+ Solid Uncoated	New Color Swatch Swatch Name: Lõige Name with Color Value Color Type: Spot Color Mode: CMYK Cyan O	OK Cancel Add
HAS N HKS Z PANTONE+ CMYK Coated PANTONE+ CMYK Coated PANTONE+ Color Bridge Coated PANTONE+ Color Bridge Uncoated PANTONE+ Metallic Coated PANTONE+ Metallic Coated PANTONE+ Pastels & Neons Uncoated PANTONE+ Premium Metallics Coated PANTONE+ Solid Coated PANTONE+ Solid Uncoated System (Macintosh)	New Color Swatch Swatch Name: Lõige Name with Color Value Color Type: Spot ~ Color Mode: CMYK Cyan 0 Magenta 100	OK Cancel Add
HAS N HKS Z PORCESS HKS Z PANTONE+ CMYK Coated PANTONE+ Color Bridge Coated PANTONE+ Color Bridge Uncoated PANTONE+ Color Bridge Uncoated PANTONE+ Pastels & Neons Uncoated PANTONE+ Pastels & Neons Uncoated PANTONE+ Premium Metallics Coated PANTONE+ Premium Metallics Coated PANTONE+ Solid Coated PANTONE+ Solid Uncoated System (Macintosh) System (Windows)	New Color Swatch Swatch Name: Lõige Name with Color Value Color Type: Spot Color Mode: CMYK Van 0 Magenta 100 Yellow 100	OK Cancel Add % % %
HAS N HKS Z PORCESS HKS Z PANTONE+ CMYK Uncoated PANTONE+ COIOr Bridge Uncoated PANTONE+ Color Bridge Uncoated PANTONE+ Color Bridge Uncoated PANTONE+ Pastels & Neons Coated PANTONE+ Pastels & Neons Uncoated PANTONE+ Premium Metallics Coated PANTONE+ Solid Uncoated System (Macintosh) System (Windows) TOYO 94 COLOR FINDER	New Color Swatch Swatch Name: Lõige Name with Color Value Color Type: Spot Color Mode: CMYK Value Yellow 100 0	OK Cancel Add % % %
HAS N HKS Z PANTONE+ CMYK Coated PANTONE+ CMYK Located PANTONE+ Color Bridge Coated PANTONE+ Color Bridge Uncoated PANTONE+ Color Bridge Uncoated PANTONE+ Pastels & Neons Coated PANTONE+ Pastels & Neons Uncoated PANTONE+ Pastels & Neons Uncoated PANTONE+ Point Metallics Coated PANTONE+ Solid Coated PANTONE+ Solid Uncoated System (Waintosh) System (Windows) TOYO 94 COLOR FINDER TOYO COLOR FINDER	New Color Swatch Swatch Name: Lõige Name with Color Value Color Type: Spot Color Mode: CMYK Cyan 0 Magenta 100 Black 0 0	OK Cancel Add % % % % % %
HAS N HKS Z PANTONE+ CMYK Coated PANTONE+ CMYK Located PANTONE+ Color Bridge Coated PANTONE+ Color Bridge Uncoated PANTONE+ Color Bridge Uncoated PANTONE+ Pastels & Neons Uncoated PANTONE+ Pastels & Neons Uncoated PANTONE+ Pastels & Neons Uncoated PANTONE+ Pastels & Neons Uncoated PANTONE+ Solid Coated PANTONE+ Solid Uncoated System (Waicintosh) System (Windows) TOYO 94 COLOR FINDER TOYO COLOR FINDER TRUMATCH	New Color Swatch Swatch Name: Lõige Name with Color Value Color Type: Spot Color Mode: CMYK Cyan 0 Magenta 100 Black 0 0	OK Cancel Add % % % % % % % %
HNS N HKS Z PANTONE+ CMYK Coated PANTONE+ CMYK Coated PANTONE+ Color Bridge Coated PANTONE+ Color Bridge Uncoated PANTONE+ Color Bridge Uncoated PANTONE+ Pastels & Neons Uncoated PANTONE+ Pastels & Neons Uncoated PANTONE+ Pastels & Neons Uncoated PANTONE+ Solid Coated PANTONE+ Solid Uncoated System (Macintosh) System (Windows) TOYO 4 COLOR FINDER TOYO COLOR FINDER TRUMATCH Web	New Color Swatch Swatch Name: Lõige Name with Color Value Color Type: Spot Color Mode: CMYK Cyan 0 Magenta 100 Black 0 0	OK Cancel Add % % % % % % % % % % % % %

Lõikevaru (bleed)

Lehekülg failis on nii suur, kui on **trükise lõplik mõõt**. Üldjuhul lisatakse trükistele 3 mm, keerulisema järeltöötlusega (stantsitavad) 5 mm lõikevaru. Lõikevaru märgib punane abijoon lehekülje ümber.

Kõik trükise servani ulatuvad objektid peavad ulatuma 3–5 mm üle serva, et voltimise, köitmise, lõikamise jm järeltöötluse nihete tõttu ei ilmuks nähtavale valget pinda. Lõikevaruga on vaja arvestada juba kujunduselemente ette valmistades ja pilte kadreerides, sest muidu võib midagi olulist valmis trükises kaotsi minna. Tuleb jälgida, et tekst jm olulised detailid ei asuks servale lähemal kui 5 mm. Eriti hästi näitavad järeltöötluse vigu lehe servaga paralleelsed jooned.

Ületrükk (Overprint)

Kui disainis on kaks üksteise peal asuvat pinda, siis värvilahutuse käigus pealmine pind "lõikab" alumisest tüki välja. Overprint määratakse kas joonele või pinnale, mille all olev pind peab värvilahutuse käigus alles jääma. Vaikimisi lisab InDesign ületrüki kõigile 100% mustadele tekstidele või objektidele. (Seda seadet saab muuta eelistuste valikust Preferences > Appearance of Black > **Overprinting of Black Swach at 100%**)

Oluline on ületrükk lisada järeltöötlust, näiteks stantsi tähistavale joonele. Ületrüki määramiseks on **Window > Output> Attributes** paneel. Ekslikult lisatud ületrükk muudab objekti värvi. Sellepärast on vaja ületrüki kontrollimiseks hiljemalt töö lõpus aktiveerida **Wiew > Overprint Preview**.

1	44 X
Attributes	
Overprint Fill	Overprint Stroke
Nonprinting	Overprint Gap

https://helpx.adobe.com/indesign/using/overprinting.html

Värviprofiil

ICC-profiil kirjeldab seadme värviesitusvõimet. ICC on rahvusvaheline standard, mille abil saab panna erinevad seadmed mõistma teineteise värvierinevusi ning viia need miinimumi.

Profiile saab laadida **European Color Initiative (ECI)** lehelt www.eci.org. Samad profiilid on ka Adobe tarkvaras (Europe ISOcoated FOGRA39), kuid vanemas tarkvara versioonis võivad olla aegunud.

Värviprofiil ja rastritihedus määratakse trükisele paberi järgi. Abiks on www.kroonpress.eu/profiilid-paberite-tabel Värviprofiile koostavad ka paberitootjad, näiteks www.arcticpaper.com/services/icc-profiles

- ICC profiili fail laadida arvutisse ja installida (1).
- Edit > Color Settings paneelilt valida installeeritud profiil CMYK profiiliks (2).
- Salvestada värviseade (3).
- Adobe programmides on sünkroniseeritud värviseaded ühes programmis salvestatud värviseadeid saab kasutada kõigis Adobe programmides (4).
- Adobe Bridge **Edit** > **Color Settings** menüüst saab aktiveerida ühe värviseade kõikides Adobe programmides korraga (5).

Pikselgraafika resolutsioon ja värvilahutus

Pilditöötlusel tuleb kontrollida pikselgraafika **resolutsiooni**: trükkimisel 150 lpi (joont tollile) on pikselgraafika optimaalne resolutsioon 300 ppi (pikslit, punkti tollile). Soovitav on teha valdav osa pilditöötlusest Adobe RGB värvisüsteemis ning lahutada pilt igale konkreetsele kasutuskohale vastavat ICC-profiili kasutades Adobe Photoshopis. (RGBst CMYKi teisendus, **Convert to Profile**, on värvilahutus.) Fotot võib olla vajalik trükkida mitmele erinevale paberile, sellepärast on fotost vaja alati alles hoida Adobe RGB värviruumis fail, millest salvestada erinevate värviprofiilidega CMYK faile.

Kas foto resolutsioon on piisav ja värvisüsteem sobiv, saab InDesignis kontrollida linkide paneeli infost. Actual PPI näitab faili algset resolutsiooni. Pildifail võib olla InDesignis suurendatud või vähendatud, seetõttu tegelikku resolutsiooni näitab **Effective PPI**.

Värvisumma

Trükkimisel on oluline suurus **maksimaalne lubatud värvide summa**: C + M + Y+ K. Näiteks tumerohelise C 100 M 30 Y 100 summa on 230. Kaetud poolmatile (silk) paberile trükkides on maksimaalne lubatud värvide summa 300, läikival (gloss) paberil 330, katmata paberil 280, ajalehepaberil 240 (Erinevatel paberisortidel need suurused varieeruvad). Fotodel saab värvihulka kontrollida Photoshopis, vektorgraafikal programmi värvipaneelilt.

Mitmevärvimust (rich black). Sügavate tumedate pindade trükkimiseks kasutatakse K 100 asemel mitmevärvimusta, näiteks C 50 K 100 või C 50 M 50 K 100.

Trükikõlbulik PDF fail

- Värvide arv ja värvisüsteem vastavad tellimusele.
- Piltide resolutsioon on piisav, sobib valitud paberile.
- Kasutatud fondid on failis kaasas.
- Lõikevaru on igas servas võrdselt 3–5 mm.
- Lõikemärke ega trükimärke ei ole lisatud.
- Nimetada fail lihtsalt ja arusaadavalt, konkreetse töö ja kliendiga seonduvalt.
- Lõikevaru suurus ja töö puhas mõõt peavad olema märgitud faili nimes.

PDF fail kontrollida üle **Acrobatiga**, **Output Preview** näitab, kas värvilahutus toimib õieti ja soovitud objektidel on ületrükk.

Trükikodade nõudmised failile: www.kprint.ee/abi/